

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ
ДВАНADЦЯТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №1

Частина тридцять четверта

Стенограма пленарного засідання
15 січня 2025 року

Київ 2025

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ

ДВАНADЦЯТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №1

Частина тридцять четверта

*Стенограма пленарного засідання
15 січня 2025 року*

Головне управління документального забезпечення
Апарату Верховної Ради України

ЗМІСТ

Засідання перше
(Середа, 15 січня 2025 року)

Частина тридцять четверта

Виступи уповноважених представників депутатських фракцій і груп	...6
Проведення сигнального голосування для прогнозування результатів розгляду питань порядку денного	...15
Внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення прав осіб з інвалідністю на працю	...17
Прийняття законів України:	
«Про затвердження Указу Президента України «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні»	...18
«Про затвердження Указу Президента України «Про продовження строку проведення загальної мобілізації»	...23
Прийняття рішення про надання доручення Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки і Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності провести спільне засідання, на якому розглянути питання забезпечення прав та свобод громадян під час проведення мобілізаційних заходів	...28
Внесення змін до деяких законів України щодо окремих питань направлення підрозділів Збройних Сил України до інших держав у період дії воєнного стану	...32
Прийняття рішення про надання доручення Голові Верховної Ради України щодо невідкладного підписання прийнятого Верховною Радою України 15 січня 2025 року Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо окремих питань направлення підрозділів Збройних Сил України до інших держав у період дії воєнного стану» та негайного направлення його Президентові України на підпис	...37

Голосування про включення законопроектів до порядку денного сесії	...38
Прийняття Закону України «Про систему охорони психічного здоров'я в Україні»	...39
Розгляд проекту Закону України «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо актуалізації та удосконалення деяких положень»	...40

[Результати поіменного голосування](#)

ЗАСІДАННЯ ПЕРШЕ

*Зал засідань Верховної Ради України
15 січня 2025 року, 10 година 5 хвилин
(Після перерви)*

Веде засідання Голова Верховної Ради України
СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слава Україні!

Шановні народні депутати, відповідно до прийнятої нами Постанови «Про деякі питання організації роботи Верховної Ради України дев'ятого скликання в умовах дії воєнного стану» ми сьогодні продовжуємо наше пленарне засідання.

Шановні колеги, звертаю увагу, що згідно з прийнятою Верховною Радою України постановою всі присутні на пленарному засіданні не повинні поширювати інформації щодо його початку, перебігу та прийнятих у парламенті рішень раніше ніж через годину після оголошення перерви в пленарному засіданні. Прошу всіх колег неухильно дотримуватися прийнятого українським парламентом рішення та відповідально поставитися до забезпечення безпеки єдиного законодавчого органу нашої держави.

Шановні колеги, у разі повітряної тривоги буде оголошено перерву в пленарному засіданні, і ми всі маємо перейти до безпечних місць відповідно до схеми укриття.

Шановні народні депутати, за парламентською традицією пропоную розпочати роботу з виконання Державного Гімну України.

(Лунає Державний Гімн України).

Шановні колеги, від імені Верховної Ради щиро вітаємо Управління державної охорони України з нагоди їхнього професійного свята. Це люди, які забезпечують нашу безпеку, охороняють Верховну Раду, а також інші стратегічно важливі об'єкти держави. Їхня робота є невід'ємною складовою забезпечення стабільності і захисту нашої держави. Бажаємо працівникам УДО міцного здоров'я, витримки та нових досягнень. Привітаймо колег! *(Оплески).*

Шановні народні депутати, минає 1057-а доба рішучого спротиву українського народу проти віроломного широкомасштабного збройного нападу російської держави-терориста. Сьогодні рашисти здійснили черговий масовий ракетний обстріл українських міст, використовуючи балістичні та крилаті ракети. Удари, як і завжди, були спрямовані на об'єкти критичної та енергетичної інфраструктури, щоб позбавити людей світла й тепла. Ми дякуємо силам протиповітряної оборони, які докладають усіх зусиль для захисту людей і нашої держави, за їхню героїчну роботу. Українські захисники і захисниці

мужньо тримають оборону на передовій та незламно захищають нашу Вітчизну, героїчно відбиваючи атаки ворога. Їх незламний дух, відвага та самовідданість є прикладом сили та гідності для кожного з нас.

Шановні колеги, вшануймо хвилиною мовчання пам'ять героїв, які віддали своє життя заради нашої держави, а також мирних громадян, що стали жертвами агресії російської держави-окупанта.

(Хвилина мовчання).

Шановні колеги, шановні народні депутати, відповідно до статті 25 Регламенту Верховної Ради України за рішенням Погоджувальної ради депутатських фракцій і груп сьогодні відводиться до 30 хвилин для виступів народних депутатів з внесенням пропозицій, оголошенням заяв, повідомлень. Прошу народних депутатів записатися на виступи.

Соколов Михайло Володимирович, фракція політичної партії «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина», передає слово Євтушку Сергію Миколайовичу.

Будь ласка, Сергію Миколайовичу.

ЄВТУШОК С.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Дякую, Михайле, за передане слово. Шановні колеги! Я хочу порушити вкрай важливе питання для кількох областей нашої країни – Київської, Житомирської, Рівненської, Волинської. Нагадаю, це прикордонні області з недружньою нам білоруською владою, тому що білоруський народ усе-таки, сподіваюся, має з нами дружні відносини. Саме в мешканців населених пунктів, що розташовані на територіях, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи і яким були присвоєні друга зона відселення чи третя зона, чомусь в уряді вирішили забрати пенсійне забезпечення, не провівши жодного скринінгу, жодного аналізу, чи більше там хворіють люди на онкозахворювання, чи, можливо, діти більше хворіють, ніж в інших районах, які не належать до зон.

Така ситуація призводить до того, що навіть попри те, що Указом Президента «Про введення воєнного стану в Україні», затвердженим нами в парламенті, заборонені зібрання, будь-які акції протесту, люди все рівно виходять, перекривають траси, зокрема на Житомирщині, і висловлюють свої протестні настрої. А я ще раз нагадаю, це прикордонні області, з білоруссю зокрема. Така внутрішня ескалація в суспільстві абсолютно недоречна і грає лише на руку, звісно, російській федерації і путлеру.

Тому в уряді, на мою думку, повинні негайно переглянути свою позицію, бо таке враження, що їх завдання – максимально мінімізувати соціальні видатки для таких категорій громадян, як постраждалі від Чорнобильської катастрофи,

особливо пенсіонерів, які вже пройшли сім кіл пекла, відсудили пенсії в судах, почали їх отримувати, але в уряді вирішили їх забрати.

Тож ми вимагаємо негайно скликати робочу нараду в уряді, залучити народних депутатів, особливо мажоритарників, які представляють ці округи, і прийняти рішення, відновити соціальну справедливість, віддати назад людям ті пенсії, які вони заслужили, проживаючи на цих територіях і хворіючи на онкозахворювання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається Совсун. Вона передає слово Роману Костенку.

Увімкніть, будь ласка, мікрофон Костенка.

КОСТЕНКО Р.В., секретар Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Дякую, пане Голово. Шановні колеги! Я хотів би порушити таку нагальну проблему, як мотивація особового складу. Ми зараз багато говоримо про політичні питання, занурилися в різні історії, зокрема, щодо мобілізації, як її підвищити, як здійснити демобілізацію. Але ми маємо зрозуміти, що для проведення нормальної мобілізації насамперед необхідно мотивувати наших воїнів, і фінансова складова в цьому питанні займає не останнє місце.

У Верховній Раді зареєстровано проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо мотивації військової служби» ([№ 11012](#)), в якому виписано дуже багато правильних аспектів, які ми маємо використовувати для мотивації. Навіть наш ворог задля підвищення мотивації солдатів служити в армії платить більше 20 тисяч доларів за підписання контракту. У нас платять 20 тисяч гривень і то не всім. Ті, які підписують контракти до кінця воєнного стану, не отримують грошей. Питання до Міністерства оборони, чому так відбувається.

Наступне важливе питання – підвищення заробітної плати військовослужбовців. Ми спілкувалися з ними, зокрема на засіданні комітету Верховної Ради, вони нам про це казали, і це не популізм, а реалії. Останнім часом зарплати військовослужбовців підвищувалися до 2022 року, а потім у 2022 році. Виплати, які їм тоді встановили, на сьогодні зовсім знецінилися. Зараз ми кажемо навіть не про 100 тисяч, які отримують солдати на першій лінії, бо там задіяні 10-15 відсотків військовослужбовців, які постійно ротуються. Нагадаю, у нас мільйонна армія, і велика кількість людей отримує зарплату менше 20 тисяч гривень, яка не переглядалася, думаю, з 2019 року. Нам потрібно зануритися в це питання, подумати про наших військовослужбовців і зробити перерахунок зарплат, тому що в нас часто є гроші на піар, на якісь політичні історії, а для індексації виплат воїнам, на жаль, немає.

Звертаюся до вас з тим, що нам потрібно поміняти свою політику і думати більше про всіх військовослужбовців, а не лише про тих, які на передньому краї.

Звісно, вони мають бути в пріоритеті, але ми повинні розуміти, є й інші військові, які виконують не менш важливі завдання.

Тому, колеги, прошу всіх вас у своїх комітетах, у своїх політичних силах звернути на це увагу і почати працювати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ковальчук передає слово Гетманцеву.

Будь ласка, Даниле Олександровичу.

ГЕТМАНЦЕВ Д.О., голова Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! Ми перебуваємо в найбільшому з 1945 року конфлікті в Європі – воєнному жажливому конфлікті. Це велика трагедія нашого народу. У нас дуже потужний і агресивний ворог, якому ми протистоїмо всім суспільством. Але не менш небезпечний ворог усередині держави – це тінь і корупція, які разом утворюють одне ціле і протистоять здоровим силам у суспільстві, його майбутньому.

Я хотів би, щоб усі розуміли, що, об'єднуючи зусилля з «білим» бізнесом і здоровою частиною держави, ми перемагаємо це негативне явище, яке нам дісталось у спадок. У 2023 році ми перевиконали план з надходжень до державного бюджету саме завдяки детінізації на 1,5 мільярда доларів. Минулого року ми перевиконали план на 2,5 мільярда доларів, значно покращили ситуацію по галузях, а подекуди й повністю вивели з тіні ті чи інші галузі. Наприклад, у 2021 році надходження до державного бюджету від грального бізнесу становили лише 200 мільйонів, а в 2024 році – уже 11,7 мільярда гривень. Ми втриє збільшили легальне виробництво спирту в державі. У 2024 році обсяг тіньового ринку тютюну впав удвоє, а податкове навантаження на 1 літр проданого пального зросло у п'ять разів. Торгівля загалом додала 25 відсотків з початку і до кінця 2024 року, а в окремих галузях виторги зросли на понад 350 відсотків.

Крім цього, детінізуються і заробітні плати. У 2023 році бюджет додатково отримав 2,5 мільярда від детінізації заробітних плат, а вже в 2024 році ця сума перевищила 3,2 мільярда гривень.

Водночас ворог все ще потужний, все ще використовує ті схеми й інструменти, які були йому доступні десятиріччями. Тому об'єднання наших зусиль, об'єднання здорової частини держави, об'єднання сил бізнесу в протидії тіні, в протидії корупції є запорукою нашого майбутнього, запорукою нашої перемоги на фронті, запорукою нашого європейського майбутнього, європейської інтеграції і майбутнього нашої держави.

Давайте об'єднаємося в нашій роботі.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **КОРНІЄНКО О.С.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Даниле Олександровичу.
Ірина Констанкевич, група «Партія «За майбутнє».
Будь ласка, Ірино Мирославівно.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (одномандатний виборчий округ № 23, Волинська область, самовисуванець).*
Шановні колеги! Я представляю групу «Партія «За майбутнє» і, зокрема, хочу наголосити на проблемі, яка неодноразово артикулювалася в цьому залі, – це соціальне забезпечення українських ветеранів, які повертаються в суспільство, але, на жаль, не мають належної ані соціальної, ані гуманітарної підтримки. Ветерани, обпалені війною, насправді хочуть не пільг, не якихось разових подачок, а хочуть повернутися до соціально активного життя і мати можливість здобути додатковий фах, отримати можливість працювати, можливість кар'єрного зростання, тобто те, що вони мали до початку повномасштабної війни, а наразі це втратили.

Що ми маємо на сьогодні? Безперечно, ми констатуємо, що соціальне забезпечення ветеранів у нас виконується, є ціла низка успішних програм для ветеранів. Це і мережі ветеранських просторів, і центри життєстійкості. Ми бачимо, як здійснюється реабілітація, не так, як нам хотілося б, але вона є. Водночас мусимо констатувати, що право на освіту для ветеранів не реалізоване, і 10 тисяч ветеранів, які вступили до закладів вищої освіти, здобувають освіту на контрактній формі навчання. Два тижні тому голова уряду запевнив нас, що буде постанова, якою цю проблему буде вирішено. Але, на жаль, віз і нині там. Постановою передбачено лише забезпечення грантами дітей учасників бойових дій, які досі навчаються на контрактній формі. Їх теж чимало, 6 тисяч. А як же 10 тисяч ветеранів, які навчаються на контракті? Що ми їм казатимемо, якщо, звертаючись до них, наголошуємо: психологічна реабілітація найкраща, коли вона звучить від ветерана – рівний рівному? Ми не можемо підготувати психологів з-поміж ветеранів, тому що всі вони навчаються на контрактній формі.

Тому я звертаюся до голови уряду, до Міністерства фінансів, які, на жаль, виявили позицію нерозуміння того, що потрібно все-таки використати успішний механізм грантів і проплатити навчання для ветеранів. Цей механізм уже працює для інших категорій вступників. Міністерство у справах ветеранів та Міністерство освіти і науки готові розв'язати цю проблему. Єдиним...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павло Андрійович Бакунець, депутатська група «Довіра».

БАКУНЕЦЬ П.А., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 122, Львівська область, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Щиро дякую. Група «Довіра», прикордоння Львівської області, Яворівщина. Шановні народні обранці! Я приїхав сюди з Яворівщини, яка славиться багатьма героїчними та легендарними військовими бригадами: 24-ю, 45-ю, 63-ю, 65-ю, ТрО. Люди під час війни віддають найдорожче – здоров'я. Ситуація на фронті щодня приносить різні виклики, тому, звичайно, військові звертаються не менше, ніж у перші місяці війни, щодо допомоги із засобами електронної боротьби, з різними видами дронів, з ремонтом техніки, переважну більшість якої їм придбали ви, дорогі українці. Тому з перших днів 2025 року ми закликаємо уряд і вас, шановні народні депутати, під час внесення змін до Бюджетного кодексу збільшити кошти на місцях для кожної бригади, кожного батальйону, щоб хлопці у разі потреби ремонту чи дронів не шукали їх лише у волонтерів та людей, а могли звернутися до свого безпосереднього керівника, у якого були б гроші на рахунку, і вони зуміли б швидко придбати необхідне чи поремонтувати техніку. Ось що потрібно зробити.

Уже подані відповідні поправки до Бюджетного кодексу, які ми розглядатимемо найближчими днями. Це вкрай важливо, на одинадцятому році війни треба допомогти безпосередньо коштами з державного бюджету, виділивши їх на кожну військову одиницю, на кожен батальйон, щоб вони мали можливість ними швидко розпоряджатися. Це правильний крок в умовах сьогоденної війни.

Хочу також зазначити, що в умовах війни неприпустима корупція, однак вона є, зокрема на Яворівщині, яку я представляю, у Яворівській міській раді на території мого округу. Це ганьба для громади і моє особисте розчарування.

Я звертаюся до правоохоронних органів з проханням взяти цю ситуацію на контроль, щоб довести громаді справедливості і перевірити використання всіх коштів. Тому що ситуація ганебна для...

Веде засідання Голова Верховної Ради України
СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Народний депутат Лаба Михайло Михайлович, фракція «Слуга народу».
Будь ласка.

ЛАБА М.М., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 70, Закарпатська область, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Олександру Бакумову.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олександр Сергійович Бакумов. Будь ласка.

БАКУМОВ О.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 173, Харківська область, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, шановний головуючий, добрий день усім! Хотів би проінформувати вас з приводу діяльності ТЦК у місті Харкові. Я розумію важливість виконання мобілізаційних заходів для підтримки і особового складу військових частин, і стабільності фронту, але те, що відбувається в Харкові, є повністю неприйнятним. Це тотальне блокування вулиць, коли навіть автотранспортні засоби не можуть виїхати. Це якась, вибачте, фільтрація населення! Так, заходи, які вживаються, неналежні. Наприклад, побиття співробітниками ТЦК у медичному закладі міста Харкова жінки-адвоката Юлії Палагіної, яка не змогла надати відповідну правничу допомогу своєму клієнту.

Це що за ОЗГ?! Вони не представляються, вони зупиняють, вони в балаклавах! Хіба ми, народні депутати, одягаємо балаклави і здійснюємо таємне голосування, коли приймаємо рішення щодо посилення мобілізації? Чому в Харкові така тотальна несправедливість? Я буваю в різних містах: Києві, Дніпрі, Львові. У Харкові це відбувається якось суперособливо, і ніхто не хоче на це звертати увагу. Середній і малий бізнес перестав працювати, чоловіки не виходять на роботу, тому що процедури належного бронювання працівників середнього і малого бізнесу, яку мав би затвердити уряд, немає.

Учора мій колега Ігор Марчук казав про це і подав депутатське звернення: зробіть! Ні, ніхто не хоче. Банальні речі: якщо ти в Харкові пробив колесо автівки, не зможеш відремонтувати автомобіль, бо послуги з вулканізації не нададуть через те, що чоловіки не виходять на роботу, тому що в Харкові створені такі умови.

Я звертаюся до Генерального штабу Збройних Сил України, командування Збройних Сил України, Міністерства оборони України і Міністерства внутрішніх справ України від імені всіх харків'ян і народних депутатів: припиніть це, візьміть ситуацію на свій контроль, поставте адекватні завдання щодо Харкова з виконання мобілізаційних завдань.

Профільний правоохоронний комітете, пане Сергію Іонушас, я вніс пропозицію на найближчому засіданні комітету заслухати силові правоохоронні структури з приводу того, що коїться в місті Харкові, чому відбувається тотальне приниження, тотальна неповага, чому всі бездіють, ніхто нічого не говорить і всі мовчать. Прощу вас підтримати, колеги.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Софія Романівна Федина, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

ФЕДИНА С.Р., член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська

солідарність»). Поки військовослужбовці тримають фронт і благають про посилення, поки волонтери з останніх сил тягнуть усе необхідне на лінію фронту, влада займається виборами, тому що інакше не можна пояснити те, що зараз відбувається і як розкидаються направо і наліво гроші й обіцянки в рамках передвиборного процесу Зеленського.

Нам треба зараз прикрити наших військових, поки в нас критична нестача людей в окопах. Чим ми їх можемо прикрити і захистити від «єфпівішок» і дронів зі снарядами? Ми можемо їх прикрити засобами РЕБ. То скажіть мені, будь ласка, чому Зеленський видає 5 мільярдів гривень на 1 тисячу гривень подачки людям замість того, щоб закупити для початку по 250 купольних засобів РЕБ «Шатро» для кожної бригади в Україні, щоб прикрити кожен окоп і кожен транспортний засіб? Ні, вибори йому набагато важливіші.

Ми мали б зараз посилити піхоту, забезпечити достатню кількість людей в окопах, але чомусь туди відправляють вузькоспеціалізованих фахівців, яких потім критично не вистачатиме, адже термін підготовки їх дуже тривалий. Натомість у нас тисячі броньованих прокурорів, слідчих, десятки тисяч силовиків-пенсіонерів, які красиво розгулюють по спортзалах і кав'ярнях замість того, щоб, дійсно, допомагати тримати лінію фронту. Але ж вони свої, вони, напевно, добре підслужують.

Ми мали б посилити армію необхідним обладнанням, поки Державна служба спеціального зв'язку та захисту інформації абсолютно недієздатна. Поки тривають скандали в Міністерстві оборони, ми мали б передати максимально можливу частку військового ПДФО напряму бригадам, бо вони знають, як за тиждень-два закупити все необхідне за найкращою ціною. Ні, Верховна Рада пропихає зараз добудову Хмельницької атомної електростанції, корупційної схеми, як розпиляти 40 мільярдів гривень і допомогти московській федерації.

Ми мали б зупинити транзит московської нафти через Україну, у результаті чого Москва щороку отримує 7,6 мільярда доларів, щоб убивати наших людей і наших військовослужбовців. Але, звичайно, цей законопроект зараз нікому не цікавий.

І головне – це питання довіри, тому що ані військові, ані волонтери, ані громадяни України зараз не довіряють владі, бо всі обіцянки влади – це тотальна брехня, тотальна маніпуляція. Нічого з того, що позиціонується в публічному просторі, не виконується.

Тому сьогодні тут, у Верховній Раді, ми мали б думати, як рятувати державу, втримати фронт і максимально забезпечити військових. Але ви думаєте...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Далі Алексєєв передає слово Гончаренку.
Олексій Гончаренко. Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 137, Одеська область,

самовисуванець). Шановні друзі! Ну, що, вчорашній розголос про божевільне рішення перевести механіків, техніків з Повітряних Сил у піхоту дав результати після того, як це питання було порушено тут, у Верховній Раді, після того, як я пропонував викликати у Верховну Раду Сирського, хоча ви, колеги, не знайшли в собі мужності, на жаль, викликати сюди Головкама. Дякую 80 депутатам, які проголосували, усім іншим не вистачило чогось. Я розумію, що вам і танцювати важкувато, тому вам не вистачило чогось, щоб проголосувати і запросити його сюди, але довелося реагувати Президенту, який уже вчора сказав: так, будемо виправляти, дамо відповідні доручення.

Мене інформують з частин, що зранку надійшли телеграми і команди про те, що в Повітряних Силах формуватиметься перелік дефіцитних спеціальностей військових, яких не можна переводити кудись, яких не можна забирати з Повітряних Сил, тому що без них Повітряні Сили залишаться лише на папері і на гарних словах, а не в українському небі.

Це добре, але ми не зупиняємося, тому що знаємо, як тільки розголос трохи падає, усі знову намагаються повернутися до своїх шахер-махерів. Так не можна, ми маємо зберегти Повітряні Сили. Але не лише про Повітряні Сили йде мова, ми будемо слідкувати, що там відбувається. Я звертаюся до Генерального штабу: ми все бачимо, все знаємо, то ж доведіть справу до кінця і не знищуйте Повітряні Сили. Але те саме відбувається у ракетників, у ППО, у саперів, у зв'язківців, в інших важливих напрямках.

Вузькоспеціалізовані фахівці – це золото Збройних Сил України, це суть, це стрижень, на якому абсолютно все тримається! Якщо їх знищити якимись божевільними рішеннями, якщо їх просто сточити, у нас не буде Збройних Сил ані завтра, ані післязавтра, ані через пів року. Ми живемо у ХХІ столітті, і головною є не людина зі списом чи мушкетом, чи автоматом Калашникова, головними є оператор дрона, пілот, технік, зв'язківець, той, хто наводить на цілі. Вони головні. Сьогоднішня ранішня атака показала: росія все знає, за всім слідкує і лише чекає, коли протиповітряна оборона, коли Повітряні Сили будуть слабшими, щоб нищити енергетичну інфраструктуру, військову промисловість і просто життя кожного українця. Тому не зупиняймося, слідкуймо.

Слава Повітряним Силам! Слава Збройним Силам України!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Артур Володимирович Герасимов. Будь ласка.

ГЕРАСИМОВ А.В., *член Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»).* Шановні колеги, шановний пане спікере, шановні українці! Насамперед те, що зараз відбувається в цьому залі, – ще одне досягнення цієї Верховної Ради, яка нарешті ще не повертається, а потроху починає повертатися до якихось демократичних основ. Зараз ідуть виступи народних депутатів, які три роки блокувалися і не відбувалися в цьому залі.

Щодо яких моментів сьогодні я як співголова фракції політичної партії «Європейська солідарність» хотів би сказати і на чому наголосити? На жаль, багато законопроектів, які розглядаються в парламенті, не стосуються сектору безпеки і оборони від слова «взагалі». Це при тому, що наша країна воює. Це при тому, що в нас надважка ситуація на фронті. Це при тому, що в нас надважка ситуація із забезпеченням Збройних Сил України і загалом сектору безпеки і оборони всім необхідним.

Ось подивіться, що відбувається сьогодні в цьому залі і головним чином у команді Зеленського. Коли наша команда їздить на фронт, ми отримуємо чітку інформацію від військових, що їм не вистачає дронів, засобів РЕБ, снарядів, інколи не вистачає найнеобхіднішого, починаючи від коліс і закінчуючи звичайною амуніцією. Отут ми починаємо це доносити до влади. На що від влади чуємо відповідь, що всім забезпечені, всього вистачає, все прекрасно.

Одночасно ми вимагаємо від влади значно більші кошти від військового ПДФО, як мінімум 30 відсотків, передати напряду в бригади, бо хто краще, ніж самі військові, розуміються на тому, що, як швидко і де треба закупати. Але команда Зеленського чомусь блокує ці рішення, не даючи приймати це у Верховній Раді України, блокує пропозиції щодо цих рішень не лише від опозиції, а й від самої фракції «Слуга народу», від інших фракцій, які підтримують «Слугу народу», аргументуючи це тим, що грошей для бригад виділяється достатньо. Це як мінімум неправда.

Але для чого це робиться? Для того, щоб не виділяти гроші на військових, а вкрати їх. А як вкрати, я вам поясню, шановні українці. Цього тижня команда Зеленського збирається в цьому залі голосувати законопроект про добудову Хмельницької атомної електростанції, де вони хочуть вкрати 130 мільярдів гривень.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Завершальний виступ – Лерос Гео Багратович, позафракційний. Передає слово Ірині Геращенко.

Будь ласка, Ірино Володимирівно.

ГЕРАЩЕНКО І.В., член Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Дорогі українці! Майже шість років тому Зеленський з цієї трибуни під час інавгураційної промови свавільно розпустив попередню Верховну Раду України під міфом, що начебто немає коаліції. Він збирав результати голосування, якісь підписи і таке інше. Ми хочемо поінформувати пана Зеленського, що останнє голосування в цьому залі, коли монобільшість дала 226 голосів, було в 2023 році – за призначення Голови Служби безпеки України Малюка. Після цього навіть за ті кадрові рішення

і законопроекти, які надходять з Офісу Президента від самого Зеленського, монобільшість не дала 226 голосів. Але в «слуг народу» є надійні партнери з ОПЗЖ – і ці мінйони додають весь час голоси до необхідних 226 за всі корупційні, лобістські й антиукраїнські закони.

Ми чуємо в цьому залі, що начебто немає жодних підстав, щоб позбавити проросійську фракцію мандатів. Це неправда. Я хочу нагадати, що всі представники ОПЗЖ добровільно, без примусу, без катувань СБУ написали заяви про вихід з фракції ОПЗЖ, і це підстава для позбавлення мандату. Але цього ніколи не буде, тому що тут є така «ширка» – коаліція «слуг» і ОПЗЖ. Саме ви приймаєте закони країни, яка воює. Протягом років великої війни 900 голосувань було забезпечено (це дані Руху ЧЕСНО) саме коаліцією ОПЗЖ і «слуг». Це, безумовно, ганьба. Саме тому «слуги» і ОПЗЖ проголосували за постанову, якою заборонили телеканалу «Рада» висвітлювати діяльність Верховної Ради України.

Ви знаєте, учора була цікава історія, коли зал проголосував за повернення прозорості роботи комітетів, і це сприймалося як величезна реформа. Насправді це норма. Хочу нагадати, що протягом 33 років робота парламенту і комітетів була відкрита і для журналістів, і для неурядового сектору, і для експертів, і для громадян. Але тепер «слуги» роблять так: вони руйнують парламентаризм, руйнують демократію, а потім маленький крок роблять вперед і кажуть, що це реформа. Ні, це норма.

Ми вимагаємо прозорості роботи парламенту. У сесійному залі на балконі преси мають бути журналісти, повинна бути пряма трансляція засідань Верховної Ради. Суспільство має право знати, як ви намагаєтеся протягти корупційні закони щодо «Енергоатому», і там точно будуть голоси ОПЗЖ і «слуг», про те, як ви крадете гроші в армії...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, час для виступів вичерпано. Прошу вас займати свої місця (*Шум у залі*).

Ну, це право, а не обов'язок, інколи не реагують на те, що говорять, і це нормально.

Шановні колеги, будь ласка, займіть свої місця.

Відповідно до статті 28 Регламенту Верховної Ради України перед початком розгляду питань порядку денного я пропоную провести сигнальне голосування. Нагадую, необхідно одночасно утримувати сенсорну кнопку та зелену кнопку «За» до появи результатів голосування на табло.

Шановні колеги, прошу взяти участь у сигнальному голосуванні. Прошу голосувати.

«За» – 228.

Проголосували: за – 228, проти – 10, утрималися – 3, не голосували – 66. Усього – 307.

Железняк. Будь ласка.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Пане Голово! Учора в нас з вами була дискусія щодо формату виступу, на жаль, поки ще міністра Галущенка...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Що у вас з процедури?

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. ...та інших колег, яких викликали за рішенням парламенту. Я хочу, щоб ви зараз нас поінформували перед тим, як ми перейдемо до дискусії, думаю, за Регламентом все-таки, який завтра буде формат виступу цього міністра-негідника, і якщо ви ще когось викликали, то так само. Чи будуть питання-відповіді від народних депутатів і фракцій та груп?

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Ярославе Івановичу. Поінформую вас, що відповідно до рішень Верховної Ради (деякі з яких були прийняті за статтею 6, деякі сумісно за статтями 6 і 34 Регламенту) завтра будуть три міністри – Галущенко, Сметанін і Жолнович з доповідями про стан їхньої діяльності, з приводу якої їх викликали. Вони виступлять по 5 хвилин. Але ще раз підкреслюю, відповідно до рішення Погоджувальної ради в п'ятницю в нас буде «година запитань до Уряду», під час якої виступатиме міністр Герман Галущенко з відповідною доповіддю.

Шановний Ярославе Івановичу, це те, що ви хотіли почути, я вам надав інформацію (*Шум у залі*).

Железняк – ще раз з процедури. Будь ласка.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. На жаль, так. Пане Голово, можна тоді два запитання?

Перше. Ви назвали трьох міністрів. Це явно менший перелік тих, кого викликала Верховна Рада. Що заважає викликати всіх інших?

Друге. Я хотів би дізнатися вашу особисту думку перед тим, як ми перейдемо до дискусії і голосувань. Ви вважаєте правильним, що парламент не просто 150 голосами, а 270 голосами викликав міністра щодо корупції, він не приходив пів року, а завтра прийде – і в нього буде просто виступ на 5 хвилин про його щасливе життя. Мене цікавить ваша особиста думка, ви вважаєте це нормальним з точки зору взаємодії парламенту з виконавчою гілкою влади?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Ми з колегами опрацювали всіх, які не з'явилися, на засіданні Погоджувальної ради, і ті, яких викликали, але вони не з'являлися тривалий час, завтра будуть.

Щодо моєї думки, по-перше, це не зовсім за Регламентом. По-друге, моя думка повністю кореспондується з чинним законодавством. Тож будемо рухатися за чинним законодавством (*Шум у залі*).

Шановні колеги, у вас була можливість виступити, ви записувалися.
Гончаренко – з процедури, і після цього рухаємося далі.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую. У мене конкретна процедурна пропозиція: завтра під час візиту до нас міністрів виділити по 15 хвилин на запитання та відповіді кожному міністру, бо інакше це шоу, яке нікому не потрібне. Ми не у «Кварталі 95».

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Олексію Олексійовичу, я хочу запитати, за якою нормою Регламенту я повинен це поставити? Будь ласка, назвіть, на яку норму Регламенту ви посилаєтеся, щоб я всім її процитував.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Я посилаюся на норму Регламенту, якою встановлено, що Верховна Рада визначає порядок заслуховування членів Кабінету Міністрів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні. Будь ласка, назвіть номер статті.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Зараз піду візьму.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Підете візьмете, потім підійдете, я проведу з вами дискусію. Дякую.

Переходимо до розгляду питань порядку денного. Вам його роздано.

Нагадую, вчора ми розпочали розгляд проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення прав осіб з інвалідністю на працю» ([№ 5344-д](#)) і пройшли всі поправки для врахування. Сьогодні, можливо, хтось наполягатиме поставити поправки на голосування для підтвердження.

Галино Миколаївно Третьякова, займіть, будь ласка, своє місце на трибуні.
Шановні колеги, будь ласка, займіть свої місця!

Шановні народні депутати, ще раз наголошую, вчора ми розглянули всі поправки до проекту закону № 5344-д, які подавалися для врахування. Чи сьогодні хтось наполягатиме на поправках для підтвердження? Ніхто не наполягатиме. Тоді можемо переходити до голосування за законопроект у цілому.

Прошу народних депутатів зайняти свої місця.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення прав осіб

з інвалідністю на працю» (№ 5344-д) у другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 228.

Рішення прийнято.

Закон прийнято.

Покажіть по фракціях і групах.

З процедури – Галина Миколаївна Третякова. Але лише з процедури, Галино Миколаївно.

ТРЕТЯКОВА Г.М., голова Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Лише з процедури. Шановні народні депутати, я прошитиму Голову Верховної Ради впровадити процедуру «обняти всіх» за те, що ви мужньо голосуєте за реформи.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Галино Миколаївно. Ну, таке собі з процедури, але вже як є.

Шановні колеги, йдемо далі (*Шум у залі*). Хто з процедури?

Вінтоняк – з процедури.

ВІНТОНЯК О.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановний пане Голово, я прошу зарахувати мій голос за, оскільки в мене не спрацювала кнопка.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Але такої процедури немає.

Шановні колеги, рухаємося далі.

Наступний проект Закону «Про затвердження Указу Президента України «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні» ([№ 12404](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 246.

Рішення прийнято.

Запрошую до слова Секретаря Ради національної безпеки і оборони України Литвиненка Олександра Валерійовича. Будь ласка.

ЛИТВИНЕНКО О.В., Секретар Ради національної безпеки і оборони України. Шановний пане Голово, шановні народні депутати! Враховуючи

триваючу широкомасштабну збройну агресію російської федерації проти України та з метою підтримання боєздатності Збройних Сил України та інших військових формувань, доукомплектування військових частин, установ, поповнення втрат, часткової заміни підрозділів, які тривалий час ведуть бойові дії, нарощування резервів для подальших наступальних дій Радою національної безпеки і оборони України було розглянуто пропозицію Головнокомандувача Збройних Сил України щодо продовження строку дії воєнного стану та проведення загальної мобілізації в Україні на 90 днів.

Згадані пропозиції опрацьовані на підставі подання, внесенного 7 січня 2025 року членом РНБО Головнокомандувачем Збройних Сил України генералом Сирським. Внесення згаданих пропозицій обумовлено тим, що останнє продовження воєнного стану та проведення загальної мобілізації, визначеної указами Президента, закінчується 7 лютого 2025 року. За результатами розгляду пропозицій РНБО видані укази Президента України, якими передбачено продовження строку воєнного стану та продовження строку проведення загальної мобілізації з 5 години 30 хвилин 8 лютого 2025 року строком на 90 діб.

Відповідно до пункту 31 статті 85 Конституції України прошу затвердити зазначені укази. Пропшу розглянути та прийняти за основу і в цілому зазначений проект закону.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається голові Комітету з питань національної безпеки, оборони та розвідки Олександрю Михайловичу Завітневичу.

Будь ласка, Олександрє Михайловичу.

ЗАВІТНЕВИЧ О.М., голова Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, шановна президіє! Відповідно до доручення Комітет з питань національної безпеки, оборони та розвідки на своєму засіданні 14 січня 2025 року розглянув проект Закону «Про затвердження Указу Президента України «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні» (№ 12404) від 14 січня 2025 року, поданий Президентом України.

Комітет рекомендує Верховній Раді України за результатами розгляду в першому читанні прийняти законопроект № 12404 за основу і в цілому як закон, затвердивши рішення Президента України.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Пропшу фракції і групи записатися на виступи для обговорення цього проекту закону: два – за, два – проти.

Заремський Максим Валентинович, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

ЗАРЕМСЬКИЙ М.В., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 202, Чернівецька область, політична партія «Слуга народу»). Прохання передати слово Веніславському.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Веніславський Федір Володимирович. Будь ласка.

ВЕНІСЛАВСЬКИЙ Ф.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановний пане Голово, шановні колеги! Сьогодні ми вже, напевно, десятий раз розглядаємо Указ Президента «Про продовження дії воєнного стану в Україні», введений у дію 24 лютого 2022 року і який ми вже неодноразово продовжували.

Хочу нагадати для всіх присутніх колег і для громадян України, що відповідно до Закону України «Про правовий режим воєнного стану» воєнний стан – це особливий правовий режим, що вводиться в Україні або на всій території, або в окремих її місцевостях у разі здійснення у даному випадку збройної агресії проти України, і передбачає цілий комплекс як організаційно-правових заходів діяльності військового командування, органів державної влади, органів місцевого самоврядування, так і накладає цілу низку допустимих як Конституцією України, так і міжнародними актами обмежень прав, свобод людини і громадянина.

Ми дуже часто чуємо в цьому залі звинувачення в тому, що органи державної влади в умовах правового режиму воєнного стану діють надмірно авторитарним чином, деколи порушують права людини з точки зору тих чи інших спікерів. Колеги, Конституція і міжнародне право допускають обмеження прав людини в умовах воєнного стану. Без таких тимчасових обумовлених загрозами обмежень виграти війну щонайменше дуже складно. Але органи державної влади, органи місцевого самоврядування, військове командування розуміють ті загрози й небезпеки, які підтверджуються щодня, і сьогоднішній день не є виключенням. Росія сьогодні здійснила чергову терористичну ракетну атаку проти України, а це означає, що ми маємо підтримати указ Президента і продовжити правовий режим воєнного стану.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава!

Павленко Ростислав Миколайович, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

ПАВЛЕНКО Р.М., член Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Дякую. Прошу передати слово Ірині Геращенко.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ірина Володимирівна Геращенко. Будь ласка.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Шановні українці, «Європейська солідарність» до землі вклоняється Збройним Силам України, які 11 років тримають на своїх плечах Україну. Три найважчі роки, як добровольці, зокрема 2,5 тисячі наших партійців, стали до лав Збройних Сил України боронити державу. Для всіх нас це найважче рішення – уже вчотирнадцяте продовжувати дію воєнного стану і мобілізацію, але ми як державники усвідомлюємо тут і нашу відповідальність.

Водночас просто натиснути на зелену кнопку і продовжити мобілізацію та дію воєнного стану без системного розв'язання проблем в армії – це ніщо. Чи знаєте ви про величезні проблеми з менеджментом в армії? Скажіть, будь ласка, як можна виділяти 5 мільярдів гривень на «Вовину тисячу», коли Міністерству оборони на цей рік не вистачає мінімум 6,5 мільярда гривень?

Чи знаєте ви, що за ці 5 мільярдів можна було б забезпечити кожен з 96 бригад, які перебувають на першій лінії, щонайменше 250-300 засобами РЕБ? Це на кожен машину, що забезпечило б захист життя наших військовослужбовців.

Чи знаєте ви, що за ці 5 мільярдів можна було б купити 28 тисяч Mavic 3T, які допомагають бачити вночі, або 53 тисячі Mavic 3 Pro Fly Combo, які у величезному дефіциті в армії, або 220 тисяч FPV-дронів, які наша команда тягає на фронт (фонд Порошенка за ці роки вже передав допомогу Збройним Силам на 6,5 мільярда гривень), або 220 тисяч таких дефіцитних на сьогодні мін 120 калібру?

Скажіть, будь ласка, як можна однією рукою голосувати за продовження дії воєнного стану, а другою – забирати гроші в армії? Це запитання і до Ставки, і до Ради національної безпеки і оборони. Ми вимагаємо шанувати Збройні Сили України і забезпечити...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Бобровська Соломія Анатоліївна передає слово Костенку Роману Васильовичу. Будь ласка.

КОСТЕНКО Р.В. Дякую, пане Голово. Шановні колеги, продовження дії воєнного стану – це не просто технічне рішення, воно ще раз має нам нагадати, що війна продовжується – кривава війна, яка забирає життя, руйнує наші міста і долі наших громадян. Звичайно, у відносно мирному Києві це ще не так відчувається, як у прифронтових містах, але ми маємо пам'ятати, що наші воїни щодня б'ються на передовій, і люди там думають найперше, як вижити і як допомогти армії. А в нас тут усе частіше починає лунати слово «вибори», частіше, ніж слова «війна» і «захисники». Україна третій рік воює, наша армія доблесно б'ється, і ми повинні розуміти, що вибори – це не те, про що нам варто зараз думати.

Ми починаємо спускатися до політичних питань, забуваючи про тих, хто б'ється на фронті. Зараз уже почали вибирати командирів через голосування

в Інтернеті. Згадайте, в історії таке вже було. Ми маємо це зрозуміти і дати цьому оцінку, маємо думати про мотивацію, коли говоримо про військовий стан і мобілізацію.

Тож, колеги, перестаньмо займатися популізмом і об'єднаймося заради нашої держави і наших захисників, бо інакше ми її втратимо.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається Кабаченку Володимирі Вікторовичу, фракція політичної партії «Батьківщина». Будь ласка.

КАБАЧЕНКО В.В., секретар Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»).
Прохання надати слово пану Михайлу Михайловичу Цимбалюку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Михайло Михайлович Цимбалюк. Будь ласка.

ЦИМБАЛЮК М.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Шановний пане Голово, президіє, шановний пане Секретарю Ради національної безпеки і оборони, колеги! Насправді рішення про затвердження Указу Президента України «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні» надзвичайно відповідальне. Фракція «Батьківщина» підтримує позицію Глави держави як Верховного Головнокомандувача, як гаранта Конституції і проголосує за прийняття законопроекту за основу та в цілому. Але сьогодні, уже вчотирнадцяте натиснувши на зелену кнопку, кожен з нас має задуматися, що це, справді, велика відповідальність за долю держави, за долю десятків тисяч чоловіків і жінок, які ціною власного життя захищають нашу державу.

Що ми зробили, щоб у них була можливість захищати нашу державу за повної достатності обмундирування, боєприпасів, техніки? Як проживають їхні родини? Думаю, що настав той час, коли парламент має поспілкуватися в закритому режимі з військовим керівництвом, з одного боку, що потрібно зробити парламенту, а з іншого боку, що має зробити військове керівництво, враховуючи, на жаль, і помилки, щоб щоденно наближати нашу перемогу. Ми маємо відверто поговорити з урядом, чи все зроблено виконавчою владою для достатнього, об'єктивного і справедливого бронювання працівників тих підприємств, які працюють на сектор безпеки і оборони, і взагалі для тилу, завдяки якому має бути ефективним фронт. Має бути відверта дискусія, результатом якої...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, прошу зайняти свої місця, ми переходимо до прийняття рішення. Хочу ще раз нагадати: ми переходимо до прийняття дуже важливого проекту Закону «Про затвердження Указу Президента України «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні». Будь ласка, займіть свої місця.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про затвердження Указу Президента України «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні» ([№ 12404](#)) у цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 315.

Рішення прийнято.

Покажіть по фракціях і групах, будь ласка.

Наступний проект Закону «Про затвердження Указу Президента України «Про продовження строку проведення загальної мобілізації» ([№ 12405](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 263.

Рішення прийнято.

Запрошую до слова Секретаря Ради національної безпеки і оборони України Литвиненка Олександра Валерійовича.

Будь ласка, Олександр Валерійовичу.

ЛИТВИНЕНКО О.В. Шановний Голово, шановні народні депутати, російська агресія триває, як було зазначено, майже 11-й рік і майже три роки – широкомасштабна російська агресія. Наші Збройні Сили та інші військові формування, утворені відповідно до законів України, мужньо відбивають наступ ворога, але вони потребують постійного поповнення.

У зв'язку з цим Рада національної безпеки і оборони України на підставі подання, внесеного 7 січня 2025 року членом РНБО Головнокомандувачем Збройних Сил України генералом Сирським, подала пропозицію Президенту України щодо продовження загальної мобілізації на 90 днів з 5 години 30 хвилин 8 лютого 2025 року строком на 90 днів.

Президент підписав відповідний указ і згідно з пунктом 31 частини першої статті 85 Конституції вніс на розгляд Верховної Ради України проект Закону «Про затвердження Указу Президента України «Про продовження строку проведення загальної мобілізації».

Прошу його підтримати.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Запрошую до слова голову Комітету з питань національної безпеки, оборони та розвідки Завітневича Олександра Михайловича.

Будь ласка, Олександр Михайловичу.

ЗАВІТНЕВИЧ О.М. Шановні колеги, шановна президіє, відповідно до доручення Комітет з питань національної безпеки, оборони та розвідки на своєму засіданні 14 січня 2025 року розглянув проект Закону України «Про затвердження Указу Президента України «Про продовження строку проведення загальної мобілізації» (№ 12405) від 14 січня 2025 року, поданий Президентом України.

Комітет рекомендує Верховній Раді України за результатами розгляду в першому читанні прийняти законопроект № 12405 за основу та в цілому як закон, затвердивши рішення Президента України.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, прошу записатися на виступи від фракцій і груп для обговорення цього проекту закону: два – за, два – проти. Будь ласка.

Слово надається народному депутату Федієнку Олександру Павловичу, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

ФЕДІЄНКО О.П., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Веніславському.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Федір Володимирович Веніславський. Будь ласка.

ВЕНІСЛАВСЬКИЙ Ф.В. Шановний пане Голово, шановні колеги, так само, як і попереднім законопроектом, ми вже чотирнадцятий раз будемо продовжувати загальну мобілізацію. Безперечно, мобілізація є одним з найбільш складних і найбільш соціально значимих питань, які ухвалює наш парламент. Політична партія «Слуга народу» підтримуватиме цей законопроект, оскільки питання мобілізації як людей, так і матеріальних ресурсів, і всієї економічної спроможності країни є невід’ємною складовою нашої боротьби. Не можна виграти війну, не консолідувавшись навколо самої ідеї перемоги. Проте питання консолідації є дуже сенситивним внаслідок або бездумних, або, очевидно, ворожих ініціатив окремих колег, які обладнали наших захисників вирішенням питання демобілізації. Демобілізації в умовах воєнного стану бути не може апріорі. Демобілізація – це переведення всього життя держави на мирний лад. Без завершення війни, без перемоги, без звільнення наших територій говорити про якусь широкомасштабну демобілізацію – це точно антидержавно і точно на шкоду інтересам національної безпеки і оборони.

Я хотів би звернутися ще з приводу двох ключових речей до наших партнерів і колег по парламенту. Партнери постійно закликають знизити мобілізаційний вік до 18 років, але ми чудово розуміємо, що просте нарощування особового складу Збройних Сил, маючи такого агресора, як російська федерація, – це контрпродуктивно. Значно ефективніше – надання Україні інноваційних зразків озброєння, які допоможуть контрсиметричними методами виграти цю війну.

Другий заклик до наших партнерів у парламенті. Давайте не будемо політизувати питання мобілізації і питання звільнення з військової служби...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народному депутату Івченку Вадиму Євгеновичу, фракція «Батьківщина». Будь ласка.

ІВЧЕНКО В.Є., член Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Шановні колеги! Це не просто чергове продовження дії Указу Президента «Про продовження строку проведення загальної мобілізації». Це аналіз того, як працює відповідне законодавство, зокрема те, яке ми прийняли рік тому. З цього приводу я хочу звернутися до Секретаря Ради національної безпеки і оборони Олександра Литвиненка.

Останні події щодо переведення технічного персоналу, який обслуговує армійську авіацію, саперів тощо, показують, що не все гладко з мобілізацією. Те, що зараз відбувається з СЗЧ, яка кількість військовослужбовців самовільно залишає частини, показує не зовсім зрозумілу ситуацію безпосередньо з виконанням законодавства.

Пане Олександр, я хочу почути ваш аналіз, що має зробити парламент, щоб допомогти безпосередньо проводити нормальну мобілізацію, а не ганьбити нас на весь світ, коли ми ногами запихаємо людей у буси. Ми думаємо, що вони ефективно виконуватимуть бойові завдання чи не вчинять СЗЧ?

На мою думку, потрібно все проаналізувати, зустрітися безпосередньо з Головнокомандувачем і напрацювати такі зміни до законодавства, щоб у нас була, дійсно, якісна мобілізація і щоб не забирали у піхоту фахівців, які у ВПС, ВМС та армійській авіації або в інших підрозділах роками виконують відповідну роботу. Я вже не кажу, що відбувається в окопах.

Колеги, цей аналіз має бути зроблений у Раді національної безпеки і оборони і нам запропонований варіант, щоб ми разом з комітетом його опрацювали і прийняли рішення. Це буде справедливо.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Гончаренко. Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Колеги, щойно представник «Слуги народу» сказав відверту маніпуляцію: не може бути демобілізації під час війни. Як це не може бути? Чому не може бути термінів служби? Чому служба має бути безкінечною під час війни? Що це за історія? Хто це придумав? Щойно було сказано: не може бути демобілізації, поки не будуть звільнені всі наші території. Та вже Президент говорить, що частину територій ми будемо звільняти дипломатично. То це означає, що ви хочете залишити загальну мобілізацію назавжди? Воєнний стан назавжди? Усіх зробити рабами, закриті кордони, повне свавілля назавжди? Ви провели не загальну мобілізацію, ви повністю дискредитували це слово, перетворивши мобілізацію на «бусифікацію», це головне слово минулого року. Це, на жаль, зроблено руками ТЦК і всіх інших.

ТЦК треба негайно розформувати. Треба створювати нормальні рекрутингові центри з цивільними, де це працюватиме насамперед на бажанні людей служити, на мотивації. Ви плюєте на мотивацію, ви нічого в цьому напрямі не робите, ви відмовляєтеся встановити терміни служби. Так не може тривати безкінечно!

Я офіційно кажу: я востаннє голосую за мобілізацію, якщо до наступного разу ви не внесете законопроект про демобілізацію і встановлення термінів служби.

Я звертаюся до pana Литвиненка як Секретаря Ради національної безпеки і оборони і вимагаю, щоб на засіданні РНБО розглянули це питання. Президент це обіцяв. Уряду дано законодавче доручення. Уряд має виконати закон України і внести законопроект про терміни служби.

Годі знущатися над людьми! Годі прикривати свою повну імпотенцію рішеннями про мобілізацію і воєнний стан!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Перепрошую, Олексію Олексійовичу, ви згадали фракцію «Слуга народу», я даю право на репліку, і йдемо далі.

Веніславський, 1 хвилина. Будь ласка.

ВЕНІСЛАВСЬКИЙ Ф.В. Колеги, щойно прозвучало звинувачення в тому, що представник «Слуги народу», тобто я, здійснив якісь маніпуляції. Я хотів би звернутися до тих, хто кидається такими звинуваченнями. Прочитайте Закон України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію», яким визначено: демобілізація – лише по завершенню війни, до завершення війни жодної демобілізації бути не може! Те, про що ви говорите, з точки зору права – мова може йти виключно про звільнення певних категорій осіб з військової служби до завершення правового режиму воєнного стану.

Хочу вам сказати, що звільнення з військової служби відбувається постійно на підставі Закону «Про військовий обов'язок і військову службу».

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Завершальний виступ – Бобровська Соломія Анатоліївна, фракція «Голос».
Будь ласка.

БОБРОВСЬКА С.А., *член Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»)*. Фракція «Голос». Шановні колеги! Ті з нас, які їздять на фронт, добре знають комплектацію бойових бригад. Вона починається з дуже низького відсоткового рівня і закінчується на 50 чи 50 з лишком відсотків. Це означає, що бойова бригада фактично не може виконувати своїх функцій на лінії бойового зіткнення.

Насправді я так само, як кожний адекватний українець, реагую на те, як, на жаль, переводять технічний чи будь-який інший персонал з Повітряних Сил. Я не вважаю, що, умовно, бійці ССО чи Повітряних Сил можуть бути донорами для сухопутних бригад чи для бригад ДШВ, тому що ССО теж виконують дуже багато невластивих їм функцій, насамперед штурму.

Мені дуже прикро, коли роздувають штат, до речі, за наказом Ставки, що формує бригади, нові резерви, які також є донорами. Потім у нас виникають скандали, як з усім відомою 155-ю бригадою. Але хто давно в темі, як формувалися ці бригади, добре знає, що вони з самого початку до моменту відправлення їх на виконання бойових завдань, були донорами. Якщо вони стають донорами, тоді питання, чому ми роздуваємо штат, а потім, забираємо, наприклад, з Повітряних Сил технічний персонал, на підготовку якого потрібен не рік, не два і не три?

Окрім того, у мене знову запитання до уряду, але не до першого заступника міністра оборони, якого постійно ставлять на передову, і не до колишньої заступниці міністра оборони, яка відповідала за мобілізацію. Якщо мова йде про мобілізацію, відповідальний уряд. Мені було дуже прикро чути цифру від 900 тисяч мобілізованих до 1 мільйона 200 – 1 мільйона 300, це фактично більше, ніж у наших силах оборони. Інакше, аніж проведення аудиту заброньованих людей і посилення мобілізації, нам не вирішити питання, і ми бачитимемо щодня втрати на фронті все більші і більші. Не можуть бригади, комплектація яких становить 20 відсотків, відбивати і тримати села, за які ви так...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ми завершили обговорення цього законопроекту. Переходимо до прийняття рішення. Підготуйтеся, будь ласка, до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про затвердження Указу Президента України «Про продовження строку проведення

загальної мобілізації» ([№ 12405](#)) у цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 310.

Рішення прийнято.

Закон прийнято.

Покажіть по фракціях і групах.

З процедури – спочатку Бакумов, після нього – Совсун, потім – Івченко. Прошу виступати лише з процедури.

Будь ласка, Олександр Сергійовичу.

БАКУМОВ О.С. Шановні колеги, враховуючи, що Верховна Рада затвердила Указ Президента «Про продовження строку проведення загальної мобілізації», і ми почули про випадки порушення прав та свобод громадян під час проведення мобілізаційних заходів, я прошу головуючого поставити на голосування пропозицію дати доручення Комітету з питань національної безпеки, оборони та розвідки і Комітету з питань правоохоронної діяльності провести спільне засідання, на якому розглянути питання забезпечення прав та свобод громадян під час проведення мобілізаційних заходів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пропозиція народного депутата Бакумова чітко сформульована. Ставлю її на голосування. Прошу голосувати.

«За» – 293.

Рішення прийнято.

Совсун Інна Романівна, після неї – Івченко Вадим Євгенович, і йдемо далі.

Будь ласка, Інно Романівно.

СОВСУН І.Р., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Дякую за надане слово. Пане спікере, під час обговорення питання, за яким форматом завтра доповідатимуть міністри, ви попросили колег назвати статтю Регламенту, відповідно до якої міністри мають відповідати на запитання, і натомість запропонували, що міністри прийдуть, виступлять 5 хвилин і підуть. У мене запитання до головуючого, до президії. Яка стаття Регламенту передбачає можливість міністрів прийти, виступити 5 хвилин і піти? Якщо ми йдемо за Регламентом, яка конкретно стаття передбачає саме такий формат? Дайте відповідь, будь ласка.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доповідаю: стаття 6 і стаття 34 Регламенту Верховної Ради України. Можу зачитати, можу посилення вам скинути. Відповідно до статті 6 ви конкретно викликаєте без надання слова, просто ця особа має бути присутньою. Відповідно до статті 34 голосується пропозиція про надання слова для інформації. Ніяких більших правових наслідків, правових питань тут не передбачено. Тому я чітко доповів вам, за якими статтями... *(Шум у залі)*. Це статті 6 і 34, відповідно до них проголосували, вони є в Регламенті.

Івченко Вадим Євгенович. Будь ласка.

ІВЧЕНКО В.Є. Фракція «Батьківщина». Шановний головуєчий, я хотів би, щоб у залі все-таки звучали правові норми. Коли член Комітету з питань національної безпеки, оборони та розвідки каже, що не буде демобілізації, нагадаю, що ми прийняли закон...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Що у вас з процедури?

ІВЧЕНКО В.Є. Процедура така: ми прийняли закон про мобілізацію, у перехідних положеннях до якого зобов'язали уряд внести пропозиції. Саме уряд разом з Радою національної безпеки і оборони, зі Ставкою мають сформулювати позицію і подати її до Верховної Ради, враховуючи законодавство, яке ми прийняли.

Тому я прошу, щоб ми все-таки говорили відповідно до норм закону, і прошу Олександра Литвиненка сформулювати позицію, а не щоб члени комітету коментували те, що не належить до їх обов'язків.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Железняк. Ви теж виступатимете з процедури? Будь ласка *(Шум у залі)*.

Друзі, я щойно отримав заяву. Тут не написано, після якого законопроекту її оголосити. Ви хочете зараз?

Железняк. Будь ласка.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Шановні колеги, перерва – точно після виступу. Думаю, що за всіх рівних, пане Голово, фракції і групи вирішують, коли оголосити перерву. Думаю, що точно не треба... Ну, я впевнений, що ви як дорослі люди розберетеся, що зробити з одним аркушем формату А4.

Пане Голово!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я слухаю вас.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Можна мені оновити час, тому що...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я вас слухаю, говоріть.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Можна мені оновити час? Я чекав, поки ви розберетеся з одним аркушем формату А4.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я вас дуже уважно слухаю, і мій діалог з іншим колегою не впливає на те, що ви говорите.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Тоді я закінчую цей виступ і беру ще раз слово процедури. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Железняк – з процедури. Будь ласка. Не встиг за перший раз.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Пане Голово, я справді хочу, щоб ви та інші народні депутати мене почули. У цьому залі за декілька скликань ми точно не перші, хто викликає чиновників для заслуховування з певного питання. Тут є Андрій Володимирович Парубій, Ірина Володимирівна Геращенко, які були в президії в минулому скликанні. Вони чудово пам'ятають, як, сподіваюся, і ви, як відбувалися в минулому скликанні заслуховування, наприклад Генерального прокурора, коли сталася трагедія...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Що у вас з процедури?

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Варіант, коли міністр приходить і говорить 5 хвилин, нас не влаштовує, тому...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я зрозумів.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Я не чую самодостатніх аргументів, що це заборонено Регламентом. Пане Голово, я дуже прошу вас як мого представника в комунікації з виконавчою гілкою влади за моєю ініціативою забезпечити нормальну процедуру.

Дякую (*Шум у залі*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Або я відповідаю, або ви всі кричите з процедури.

Було запитання Железняка, я йому відповідаю. Я підняв стенограму засідання, на якому ви особисто викликали міністра, і дуже уважно вивчив. У цій стенограмі ви чітко зазначили дві статті Регламенту – 6 і 34, і саме це було проголосовано в залі. Тому вибачте, я поставив на голосування те, що ви сказали.

Надалі дуже прошу чіткіше формулювати, на якій підставі ви будете це робити. Ви чітко в стенограмі зазначили дві статті Регламенту.

Артур Володимирович Герасимов – з процедури, і будемо рухатися далі. колеги...

ГЕРАСИМОВ А.В. Шановний Руслане Олексійовичу, як ми це робили десятки, сотні разів за майже шість років роботи цього парламенту, разом з фракцією політичної партії «Голос» ми звернулися до вас з проханням оголосити реальну перерву (увага!) після розгляду законопроекту [№ 12378](#) щодо наших Військово-Морських Сил. Тому просимо оголосити перерву після розгляду законопроекту № 12378, як ми це неодноразово робили.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Артуре Володимировичу, дуже добре, що ви це уточнили. Тому що ви мені принесли документ, де такого уточнення не було, і відразу попросили оголосити перерву. Я вам читаю, що написано в документі: «На вимогу двох депутатських фракцій просимо оголосити перерву». Артуре Володимировичу, я читаю документ, а не те, що ви собі думаєте.

Слово надається Камельчуку, потім – Клименко. Прошу виступати лише з процедури.

Камельчук. Будь ласка.

КАМЕЛЬЧУК Ю.О., *член Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 124, Львівська область, політична партія «Слуга народу»).* Дякую, Руслане Олексійовичу. Я з процедури з приводу того, як використовуються саме ці виступи з процедури. Нагадую колегам, що є можливість поспілкуватися з будь-яким міністром, прийшовши до нього в міністерство, або використати можливості народного депутата, прийшовши на засідання комітету, а не переносити це в зал і не забирати наш робочий час. Це перше.

Друге. У мене прохання дотримуватися норм Регламенту й етики. Коли хтось виступає, неважливо, з трибуни чи з місця, чи коли Голова Верховної Ради уважно слухає відповідь чи реакцію, чи репліку, не перебивати нікого, особливо криками, і ставитися один до одного з повагою. Тому що просто не чути тих відповідей і реплік, які зараз звучать у залі.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Юрію Олександровичу.

Клименко Юлія Леонідівна. Будь ласка.

КЛИМЕНКО Ю.Л., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»).* Шановний Руслане Олексійовичу, щоб не було різночитань, ми подали заяву про оголошення перерви після розгляду законопроекту № 12378. Просимо переходити до його розгляду і після цього оголосити перерву.

Дуже вам дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я вам дуже дякую. Це важливе уточнення, оскільки заява про оголошення перерви надійшла від двох фракцій. Дякую, що представники фракцій уточнили. Але коли мені приносять заяву про перерву на папері, я її оголошую тоді, коли мені принесли, тому що це право фракцій і груп. Ви це уточнили.

З процедури – Мотовиловець. Будь ласка.

МОТОВИЛОВЕЦЬ А.В., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Друзі, я хочу перенести перерву. Давайте поговоримо про те, коли ми її оголосимо. Важливо стримати зал, 30 хвилин – це дуже велика перерва. У нас були виступи депутатів. Які фракції підписали заяву? Фракція «Європейська солідарність та яка ще?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Фракція «Голос».

МОТОВИЛОВЕЦЬ А.В. Ми зараз поговоримо з ними про те, щоб розглянути всі питання порядку денного, після цього оголосити перерву.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, давайте перейдемо до законопроекту, а потім буде час колегам поговорити і дипломатично по-депутатськи це вирішити. Мені шкода Соломію Анатоліївну, її законопроект ми маємо зараз розглянути. Давайте припинимо цю «болтовню».

Шановні колеги, розпочинаємо розгляд проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо окремих питань направлення підрозділів Збройних Сил України до інших держав у період дії воєнного стану» ([№ 12378](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про включення цього законопроекту до порядку денного сесії. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 295.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, відповідно до листа уповноважених представників депутатських фракцій і груп, рішення Погоджувальної ради та рішення комітету я пропоную визначити законопроект невідкладним, скоротити строк внесення альтернативних законопроектів до початку розгляду питання та розглянути сьогодні на засіданні. Для цього також треба набрати 226 голосів. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 299.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього законопроекту за скороченою процедурою. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 249.

Рішення прийнято.

Запрошую до слова авторку законопроекту народну депутатку України Соломію Анатоліївну Бобровську.

Будь ласка, Соломіє Анатоліївно.

БОБРОВСЬКА С.А. Шановні колеги, у мене одне запитання. Ви всі нічого не переплутали, починаючи з першого ряду і закінчуючи останнім? Ми три роки говоримо про те, що це пріоритетні речі. Це не мій законопроект, це законопроект сил оборони про те, щоб ми їх легалізували там, де вони є третій рік, бляха-муха!

Наш комітет переписувався з Міністерством оборони, Міністерством закордонних справ і Міністерством юстиції. Питання стосовно Галущенка і всіх інших, хто там працює на москалів чи не на москалів, другорядні, бо такі законопроекти в нас у пріоритеті. Прохання не розводити на цьому політику, тому що законопроект має бути прийнятий за основу та в цілому. У ньому йдеться про направлення наших підрозділів за кордон для виконання завдань для того, щоб ви займалися ратифікацією і Президент видав указ. Може, хтось про це прочитає і припинить розводити тут свої історії?

Доповідь закінчено. Прошу підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається голові Комітету з питань національної безпеки, оборони та розвідки Завітневичу Олександр Михайловичу.

ЗАВІТНЕВИЧ О.М. Шановні колеги, шановна президіє, відповідно до доручення Комітет з питань національної безпеки, оборони та розвідки на своєму засіданні 14 січня 2025 року розглянув проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо окремих питань направлення підрозділів Збройних Сил України до інших держав у період дії воєнного стану» (№ 12378), поданий народними депутатами України Завітневичем, Бобровською та іншими.

Комітет рекомендує Верховній Раді України таке.

Перше. Включити законопроект № 12378 до порядку денного дванадцятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання.

Друге. Відповідно до частин першої та третьої статті 101 Регламенту Верховної Ради України визначити його невідкладним, скоротивши строки внесення альтернативних законопроектів до дня розгляду цього законопроекту на пленарному засіданні Верховної Ради України.

Третє. За результатами розгляду законопроекту № 12378 у першому читанні прийняти його за основу та в цілому.

Дякую.

Веде засідання заступник Голови Верховної Ради України
КОНДРАТЮК О.К.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Прошу записатися на виступи для обговорення: два – за, два – проти.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради
України **КОРНІЄНКО О.С.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Бондар Михайло, фракція «Європейська солідарність».
Будь ласка.

БОНДАР М.Л., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 119, Львівська область, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Ірині Фріз.

ФРІЗ І.В., член Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні колеги! Прошу вашої уваги, тому що зараз ви будете приймати, дійсно, вкрай необхідний законопроект для наших сил оборони. З огляду на емоційний виступ Соломії я найперше хотіла б їй подякувати, тому що саме вона очолила робочу групу на базі Комітету з питань національної безпеки, оборони та розвідки, яка довела цей законопроект до логічного завершення.

Шановні колеги, ви маєте пишатися ухваленим рішенням комітету, адже те, що вніс уряд, порушувало Конституцію, порушувало закони, і головне, порушувало процедуру направлення наших підрозділів до інших країн.

У законопроекті, який ви зараз розглядатимете й прийматимете, чітко виписано, що наші підрозділи направлятимуться до країн-партнерів виключно після того, як разом з указом Президент одночасно подає до Верховної Ради законопроект про його схвалення, і Верховна Рада, тобто ми або наші наступники, схвалить рішення про мету направлення цих підрозділів до країн-партнерів, не країн-агресорів, їх чисельність, склад, озброєння тощо, а головне, строки їх перебування.

Цей законопроект передусім вирішує проблемне питання, з яким сьогодні зіткнулися ВМС, тому фракція «Європейська солідарність» голосуватиме за нього і закликає вас підтримати його як за основу, так і в цілому.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Сергій Рахманін, фракція партії «Голос». Будь ласка.

РАХМАНІН С.І., член Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Час – це пісок, життя – це вода, але якщо необережно змішати ці два компоненти, виходить бруд. Спливло багато води і минуло багато часу, поки урядовці нарешті дослухалися до пропозицій членів нашого комітету і внесли законопроект, який мали внести дуже давно і який робив перебування наших військовослужбовців за кордоном законним і обґрунтованим. Але законопроект вийшов брудним. Не знаю, хто його писав, але таке враження, що людина, яка не має юридичної освіти, писала його лівою ногою. Я дуже дякую членам комітету, які знайшли час і натхнення в стислий термін розробити законопроект, до якого немає зауважень у Головного науково-експертного управління Апарату Верховної Ради України.

Користуючись нагодою, звертаюся до наших шановних урядовців. Ми відкриті до дискусії, до співпраці. Якщо вам небайдужа доля наших військовослужбовців, від яких залежить наша перемога, вносьте законопроекти вчасно, користуйтеся можливостями комітету і не плодіть бруд, бо у вас вистачає часу на мотлох, а на реальні законопроекти, які насправді не так складно розробити, у вас часу й натхнення немає.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Козир Сергій, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

КОЗИР С.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 184, Херсонська область, самовисуванець). Прошу передати слово Федору Веніславському.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Федір Володимирович Веніславський. Будь ласка.

ВЕНІСЛАВСЬКИЙ Ф.В. Шановний пане Голово, шановні колеги, як уже сказали мої колеги з Комітету з питань національної безпеки, оборони та розвідки, цей законопроект розроблений членами комітету, ретельно узгоджений з Міністерством оборони України, з іншими представниками Збройних Сил України, а також з Міністерством юстиції України. Можна побачити, що якихось критичних застережень щодо його ухвалення Головне науково-експертне управління Верховної Ради не висловило.

Чому цей законопроект важливий? Статтею 85 Конституції України визначено, що Верховна Рада схвалює рішення про направлення підрозділів Збройних Сил України до інших держав. Але коли ухвалювалася Конституція, ніхто навіть уявити не міг, що Україна, одна з центральних країн європейського континенту, перебуватиме в стані повномасштабної війни з країною-агресором,

якою є російська федерація. Безперечно, війна наклала відбиток на необхідність направлення підрозділів Збройних Сил України до інших країн не з миротворчими місіями, а з метою їх підготовки, оснащення, щоб вони ефективно виконували завдання з відстоювання територіальної цілісності, державного суверенітету України.

Мета законопроекту – унормувати питання саме направлення і перебування підрозділів Збройних Сил України на територіях інших країн, їх матеріальне, технічне, фінансове та інше забезпечення відповідно до міжнародних договорів України і статуту Організації Об'єднаних Націй.

Політична партія «Слуга народу» закликає всіх колег по парламенту підтримати цей законопроект за основу та в цілому, тому що він дуже потрібний нашим Збройним Силам.

Слава Україні!

Веде засідання Голова Верховної Ради України
СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ми завершили... *(Шум у залі)*. Перепрошую, я бачу.
Слово надається Івченку.

ІВЧЕНКО В.Є. Фракція «Батьківщина». Шановні колеги, з цим законопроектом ми давно зтягнули, його потрібно приймати за основу та в цілому. Хотів би подякувати Соломії Бобровській, Ірині Фріз, Федору Веніславському і Сергію Рахманіну, які фахово підготували відповідний законопроект. Міністерство оборони та інші підрозділи Збройних Сил підтримали цей законопроект за основу. Такий закон у разі прийняття дасть можливість легального статусу перебування наших військових за кордоном, і це означає продовження контрактів та дії інших законів.

Але, колеги, ми знову говоримо про зтягування прийняття законопроектів, які має подавати Міністерство оборони. Так само ми зтягуємо з прийняттям законопроекту про направлення військових підрозділів наших партнерів в Україну. Чому досі ми не працюємо і не розробляємо відповідних законопроектів? Ми знову будемо приймати це в останній день і знову, як кажуть мої колеги з комітету, будемо виправляти в останню ніч. Тому важливо пам'ятати, що все потрібно робити сьогодні, якщо ми бачимо стратегічно, що можливий такий сценарій і направлення військових підрозділів країн-партнерів безпосередньо в Україну.

Але разом з тим я хотів ще звернутися до колег, які коментують питання демобілізації. Виконуйте свої функції, приймайте закони. Законодавством чітко визначено, хто відповідає за внесення законопроектів про демобілізацію. Це позиція уряду, Міністерства оборони і Ставки. Нехай вони коментують. Це не

справа парламенту – коментувати і притягувати до себе негатив. Це має бути позиція влади і Верховного Головнокомандувача.

Це основне, з чим я хотів звернутися до колег, які коментують. Давайте виконувати закон, у перехідних положеннях якого говориться, що уряд має вносити...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, я прошу зайняти місця. Комітет ухвалив рішення прийняти законопроект за основу та в цілому. Чи будуть заперечення? Тоді я ставитиму пропозиції на голосування почергово.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо окремих питань направлення підрозділів Збройних Сил України до інших держав у період дії воєнного стану» ([№ 12378](#)) за основу.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 318.

Рішення прийнято.

Покажіть по фракціях і групах, будь ласка.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо окремих питань направлення підрозділів Збройних Сил України до інших держав у період дії воєнного стану» ([№ 12378](#)) у цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 317.

Рішення прийнято.

Закон прийнято.

Покажіть по фракціях і групах, будь ласка.

Артур Володимирович Герасимов – з процедури. Будь ласка.

ГЕРАСИМОВ А.В. Шановний Руслане Олексійовичу, звертаюся до вас з пропозицією поставити зараз на голосування рішення Верховної Ради щодо надання вам права термінового підпису цього щойно прийнятого закону.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Лише цю пропозицію потрібно поставити правильно на голосування.

Олександр Сергійовичу, прошу надати мені слово...

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **КОРНІЄНКО О.С.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуючи нашому Апарату, у нас є правильні формулювання.

Пропоную доручити Голові Верховної Ради України невідкладно підписати прийнятий сьогодні Верховною Радою в цілому законопроект № 12378 та негайно направити його Президентові України.

Ставлю на голосування цю пропозицію. Прошу голосувати.

«За» – 304.

Рішення прийнято.

Покажіть по фракціях і групах, будь ласка.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, надійшла заява про перерву. Я можу зараз попросити всіх не розходитися? Користуючись своїм правом, прошу голів депутатських фракцій і груп зібратися тут, у мене в куточку, на 3 хвилини, а далі ми вирішимо, буде чи не буде перерва. Прошу не розходитися.

Керівництво парламенту, голови фракцій і груп, підійдіть, будь ласка, до мене буквально на 3-5 хвилин.

(Після перерви)

Шановні колеги, запрошую всіх до сесійного залу, продовжуємо засідання. Дякую за порозуміння, переходимо до розгляду проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення функціонування індустріальних парків» ([№ 12117](#)). Народні депутати, будь ласка, зайдіть до залу.

Колеги, ставлю на голосування пропозицію про включення до порядку денного сесії законопроекту № 12117. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 179.

Рішення не прийнято.

Законопроект не включається до порядку денного сесії, але є шанс включити його на наступний раз.

Шановні колеги, запросіть, будь ласка, народних депутатів до залу. Наступне питання – проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо особливостей приватизації об'єктів державної та комунальної власності, переданих в оренду» ([№ 12230](#)).

Перепрошую, що означає: «нет людей в зале»? Я в залі! Усі, хто в залі – в залі! Закінчуйте зі звичкою карати тих, хто в залі, через тих, кого немає в залі. Це якийсь, не знаю, такий підхід (*Шум у залі. Оплески*).

Це просто, я кажу... Пам'ятаю ще з університету: завжди зривалися за тих, кого немає, на тих, хто є. Це неправильний підхід (*Шум у залі*).

Шановні колеги, будь ласка... Є вже люди в залі? У кого репліка? А я не називав його прізвища.

Шановні колеги, Мотовиловець щось хоче сказати з процедури.

Андрію Вікторовичу, що ви хочете сказати з процедури?

МОТОВИЛОВЕЦЬ А.В. Дивіться, коли інші фракції просять оголосити перерву із заміною на виступ, у залі немає депутатів, я бачу, що їх немає. Під час війни відкрито 100 індустріальних парків, а ми не можемо прийняти важливий законопроект. Це питання потребує змін, щоб відкривати виробництво, бо бізнес фінансує сьогодні армію.

Тому ми просимо не ставити такі питання на голосування, коли людей немає в залі.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Андрію Вікторовичу, а можна я по-іншому скажу? Давайте, щоб люди були в залі, і тоді будемо голосувати. Думаю, так чесніше.

Шановні колеги, прошу запросити народних депутатів до залу, хочу поінформувати. Попередній законопроект ми не включили до порядку денного, що дає право розглянути в будь-який інший день питання на предмет його включення.

Отже, шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію про включення до порядку денного проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо особливостей приватизації об'єктів державної та комунальної власності, переданих в оренду» (№ 12230). Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 220.

Рішення не прийнято.

Прошу показати по фракціях і групах. Ну, видно, яка фракція найпрацьовитіша, правда?

Шановні колеги, наступне питання – це проект Закону «Про систему охорони психічного здоров'я в Україні» ([№ 12030](#)). Це друге читання. У нас попередньо була домовленість розглянути питання таким чином: народний депутат Мамка – 10 хвилин на виступ, і... Будуть поправки від фракції «Батьківщина»? Не буде? Дякую.

Народний депутат Мамка – 10 хвилин. Мамка не буде виступати? Можемо переходити... (*Шум у залі*).

Шановні колеги, ще раз, фіналізуючи. У мене записано, 10 хвилин – виступ народного депутата Мамки, потім фракція «Батьківщина»... Ви знімаєте виступ. Від «Голосу» виступатиме Стефанишина.

У вас поправка чи виступ? Стефанишина, будь ласка, 2 хвилини, і після цього голосуємо. Прошу запросити народних депутатів до залу.

Будь ласка, пані Ольго.

СТЕФАНИШИНА О.А., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Шановні колеги, ми досить довго працювали над цим законопроектом. Дійсно, у першій редакції він був недостатньо досконалим. По-перше, викликали багато питань моменти стосовно того, що роботодавець повинен мати спеціальну службу з психологічної підтримки. Завдяки авторам даного законопроекту ми спростили цей процес, і тепер це не буде обов'язковим. По-друге, питання щодо створення національної комісії. Я досі не переконана, що саме створення окремого органу є доцільним рішенням у цій ситуації, але, з іншого боку, нам вдалося доопрацювати і зробити цю комісію більш фаховою, більш незалежною, із залученням громадських організацій.

Тому наша фракція голосуватиме за. Хочу подякувати насамперед авторам цього законопроекту, що дослухалися до наших рекомендацій, до рекомендацій громадських організацій, і ми разом його доопрацювали.

Дякую

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, хтось наполягатиме на своїх поправках? Ні. Хтось ставитиме поправки на підтвердження? Ні. Будь ласка, займіть свої робочі місця, переходимо до прийняття рішення.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про систему охорони психічного здоров'я в Україні» (№ 12030) у другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 233.

Рішення прийнято.

Закон прийнято.

Прошу показати по фракціях і групах. Дякую.

Наступне питання – проект Закону «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо актуалізації та удосконалення деяких положень» ([№ 12245](#)). Це друге читання.

На трибуну запрошується голова підкомітету Комітету з питань бюджету Анна Анатоліївна Пуртова.

Будь ласка, Анно Анатоліївно.

Шановні колеги, щодо цього законопроекту, є інформація, що будуть лише поправки «Європейської солідарності». Чи хтось ще наполягатиме на своїх поправках? Микиша, так? Тоді давайте почнемо з пана Микиші.

Який формат розгляду буде: виступ чи поправки? Бо якщо наполягатимете на поправках, то розглядатимемо за чергою. Дмитре Сергійовичу, виступ буде? Добре.

Поки Дмитро визначається, підемо за тими поправками, які є.

Поправка 1. Пузійчук. Не наполягає.

Поправка 2. Мамка Григорій Миколайович. Не наполягає.

Поправка 3. Герасимов Артур Володимирович. Будь ласка.

ГЕРАСИМОВ А.В. Шановні колеги, шановні українці, цим законопроектом вносяться зміни до Бюджетного кодексу України. Ідеться про фінансування сьогодні під час війни багатьох речей в країні. Знаєте, що найстрашніше? У даному законопроекті взагалі не йдеться про сектор безпеки і оборони. Фракція «Європейська солідарність» не раз наголошувала, що якомога більше грошей з військового ПДФО, підкреслюю, лише з військового ПДФО, який сплачують самі бригади, треба напряму віддавати в бригади.

Ми пропонували 50 відсотків, після цього бригадам віддали 10 відсотків, а 90 відсотків віддали в Київ, де в корупційний спосіб... Багато чого почало зникати чи виходила неякісна продукція.

Саме тому ми наполягатимемо, щоб в цьому законопроекті були враховані поправки фракції «Європейська солідарність», щоб якомога більше грошей спрямувати на Збройні Сили України.

Дякую.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **КОРНІЄНКО О.С.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Артуре Володимировичу, ви наполягаєте на голосуванні? Це була поправка 3?

Ставлю на голосування пропозицію народного депутата Герасимова про врахування поправки 3. Комітетом вона відхилена. Прошу голосувати.

«За» – 121.

Рішення не прийнято.

Поправку не враховано.

Наступна поправка 4. Артур Володимирович.

Ніна Петрівна Южаніна? Будь ласка, Ніно Петрівно. Який номер поправки? Наскільки я пам'ятаю, у вас дві поправки (*Шум у залі*). Гончаренко? А, вибачте.

Гончаренко. Будь ласка, Олексію Олексійовичу. Який сьогодні у вас формат? Короткі чи довгі виступи?

ГОНЧАРЕНКО О.О. Вітаю. Поки... Шановний пане головуєчий...

Колеги, куди ви всі пішли? Друзі! Зараз знову не буде людей в залі. Колеги, зупиніться! Нам вас не вистачатиме, як же ми голосуватимемо? Друзі, ще ж тільки 12-а година, куди ж ви? Залишайтеся, будь ласка.

Ця поправка щодо Бюджетного кодексу дуже важлива. Ми наполягаємо, щоб бригади отримували ПДФО напряму. Їм потрібні засоби РЕБ, дрони, необхідно ремонтувати техніку. Їх не можна зараз залишити без цього. Уже догралися, що за десять днів втратили десять населених пунктів. Нам треба підтримати Збройні Сили, тому наполягаю на голосуванні поправки 4.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування пропозицію Олексія Олексійовича Гончаренка про врахування поправки 4. Комітетом вона відхилена. Прошу голосувати.

«За» – 74.

Рішення не прийнято.

Поправку не враховано.

Колеги, є пропозиція, може, зараз пропустимо Дмитра Олександровича Разумкова? Ви за поправками хочете іти? Добре.

Поправка 5. Хто?

Софія Романівна Федина. Будь ласка.

ФЕДИНА С.Р. Сьогодні бригадам на передовій критично необхідне спорядження, дрони, засоби РЕБ – ті речі, які допоможуть зберегти їхнє життя. Держава цього не закуповує. Кошти, які ми отримали від сплати ПДФО і спрямували до Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України, були надзвичайно неефективно використані, бо закуповувалися непотрібні, недієздатні речі, які працювали не на тих частотах, що потрібно, та ще й дрони, інше спорядження закуповувалося за набагато вищими цінами, аніж їх купують волонтери чи військовослужбовці напряму.

Тому звертаємося до вас, колеги, з проханням підтримати поправку, у якій пропонується значну частину військового ПДФО переспрямувати напряму бригадам, щоб вони мали можливість закуповувати необхідне. Практика кінця минулого року показує, що, отримавши фінансування за тиждень-два до нового року, вони встигли закупити необхідні речі за найкращою ціною.

Товариство, ПДФО напряму...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування пропозицію народного депутата Федина Софії Романівни про врахування поправки 5. Комітетом вона відхилена. Прошу голосувати.

«За» – 66.

Рішення не прийнято.

Поправка 11. Ар'єв. Будь ласка.

АР'ЄВ В.І., член Комітету Верховної Ради України з питань цифрової трансформації (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шкода бачити, що, коли ми обговорюємо питання фінансування Збройних Сил України, у залі займаються чим завгодно: тусовка, гуляння, один з одним «базарять». Вибачте, іншим словом я не можу це назвати. Але якщо говорити про зміни до бюджету, про практику, яка є на полі, чим більше прокладок, через які Міністерство оборони, ДССЗІ, інші структури закуповують необхідні речі для бригад, то сто відсотків ефективніше буде, якщо бригади зможуть отримувати гроші й закуповувати це безпосередньо самі, бо вони на місці знають краще, що їм треба. Вони точно не розкрадатимуть, як це відбувається в урядових структурах через величезну кількість корупційних скандалів у владі. Тому ПДФО – бригадам, і на цьому закінчуємо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування пропозицію народного депутата Ар'єва про врахування поправки 11. Комітетом вона відхилена. Прошу голосувати.

«За» – 65.

Рішення не прийнято.

Дмитро Олександрович Разумков – з трибуни. Будь ласка, 5 хвилин.

РАЗУМКОВ Д.О., народний депутат України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Дякую. Колеги, дивіться, у нас знову дуже цікава ситуація. Ми запихаємо в законопроекти, пов'язані з бюджетним комітетом, усе що завгодно: і повернення штрафів за оборонку, і підвищення зарплат. Ви знаєте, що цим законопроектом ви підвищуєте зарплати працівникам Державної аудиторської служби? Ви це робите на фоні того, що збільшили в чотири рази, або на 305 відсотків, тарифи на транспортування газу, підвищили податки. Тобто ви зараз забираєте гроші з кишень простих людей і віддаєте їх усім державним органам. Коли ми пропонували обмежити максимальні заробітні плати на рівні 10 мінімалок, а це, повірте, немало, 80 тисяч гривень на той момент отримувала дуже невелика кількість людей в цій країні, цю норму заблокували. Проголосований у стінах парламенту закон, лежить і не підписується Головою Верховної Ради України, він заблокований монобільшістю й не відпускається на підпис Президенту. А працівникам усіх державних органів ви підвищуєте зарплати.

Скажіть, будь ласка, чи знаєте ви, що фактично майже 210 тисяч ФОП закрилися за 2024 рік, а точніше 209 тисяч 750? Ця величезна кількість людей або залишилася без роботи, або пішла в тінь. За місяць, після того як ви підвищили податки, закрилися 22,5 тисячі ФОП. Ще немає адекватної статистики за перших десяти днів роботи у 2025 році, але, думаю, результати також абсолютно невтішні.

Ви сьогодні робите все, щоб український бізнес перестав існувати. Я не знаю, чи розумієте ви, чи не розумієте, що якщо він не працюватиме, не буде ані ваших зарплат, ані зарплат Кабінету Міністрів, який вносить у стіни Верховної Ради абсолютну ахінею, і, головне, – не буде зарплат нашим захисникам. Коли ви підвищували в цьому залі податки, розповідали, що грошей на армію не вистачає. Скажіть, будь ласка, як так вийшло, що на армію грошей не вистачає, а 15 мільярдів гривень на «Вовину тисячу» Кабмін виділив? 15 мільярдів! Ви мали підвищенням податків, якщо б вони були підвищені з 1 жовтня, наповнити бюджет на 58 мільярдів гривень, з них майже чверть вже пішла на видатки щодо «Вовиної тисячі». А до кого вона пішла? Вона пішла до тих, які, дійсно, сьогодні потребують допомоги від держави? Ні. Тому що частина таких людей просто не має вашого застосунку «Дія», бо не довіряють, тому що ваші реєстри діряві, і будь-який рашистський хакер може їх знищити або вкрати. Це не просто слова, це конкретні реалії, що відбулися фактично декілька тижнів тому. Досі не відновили роботу всіх державних реєстрів, вони полетіли до рашистів.

Наступне. Ви створюєте реєстри, за допомогою яких надаєте всі дані і можливість передати їх рашистам стосовно наших захисників: їх обличчя, їх рідних, близьких, персональну інформацію, яка існує.

Проте в цьому залі приймаються й нормальні закони. Зокрема, закон, яким забороняється мобілізація з 18 років. За нього проголосували понад 300 народних депутатів. Однак Президент його не підписує вже понад три місяці. Тому що це закон опозиції чи чому? Дуже легко розповідати, що в Україні не буде мобілізації з 18 років, коли сидиш у теплому залі на Банковій, зустрічаєшся з міжнародними партнерами. Погано, що Президент не знає, що така мобілізація сьогодні триває, не дивлячись, що її заборонено Верховною Радою України. Президент порушує свої конституційні права і не виконує свої конституційні обов'язки.

У сесійному залі сьогодні порушували питання стосовно тих, хто захищає наше небо. На сьогодні абсолютно провалено мобілізацію. Про те, що відбувається в Харкові, казав Бакумов, зокрема, за участі ТЦК, ключовим словом для яких у 2024 році стало слово «бусифікація». Гончаренко та інші колеги сьогодні казали, що мобілізують пілотів, технічний персонал, пепеошників. Фактично ми прийшли до того, що все робиться для знищення нашої обороноздатності, економіки і, таким чином, держави. Це те, до чого веде Офіс Президента.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Рухаємося далі.

Поправка 12. Гончаренко. Фракція «Європейська солідарність».

Будь ласка, Олексію Олексійовичу.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую. Прошу надати мені 3 хвилини для виступу замість п'яти поправок – 12, 16, 18, 20, 21.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Замість п'яти поправок, будь ласка, 2 хвилини.
Прошу, Олексію Олексійовичу.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую. Шановні друзі, це дуже важливий законопроект. Наша принципова вимога, щоб ми виписали у Бюджетному кодексі норму, що гроші мають отримувати військові бригади напряму. Не через щось чи через когось, а напряму. Бо, на жаль, коли це відбувається через щось чи через когось, вони отримують... Ми бачимо новий скандал, коли закуповуються протитанкові міни, судячи з усього, 1944 року виробництва. Повторюю. Протитанкові міни 1944 року. Ви збожеволіли? Ці міни для музею чи для Збройних Сил України? Уже експерти пишуть, що недостатньо тротилу, щоб збити ту гусеницю на танку. Що ми робимо?

І тому так виходить, що браковані міни для мінометів, браковані снаряди. Треба бригадам напряму давати гроші, вони знають, що з ними робити. А поки немає якісних боєприпасів, нам пропонується це затикати людським ресурсом, просто людьми. І ми бачимо ці божевільні ініціативи: то мобілізувати газовиків, то перекинути техніків, механіків з Повітряних Сил до піхоти, зв'язківців, саперів. Ви збожеволіли?

Тобто ви купуватимете міни 1944 року випуску, виготовлятимете браковані міни, грабуватимете на військовому виробництві або на закупівлях за допомогою якихось фірм-прокладок, а закриватимете це все життям людей, просто вам тепер їх не вистачає? Або тепер пішла розмова, США кажуть, мобілізувати з 18 років. Ви хочете просто знищити майбутнє України як нації? Ви що робите і про що взагалі мова? Сполученим Штатам Америки треба сказати, якщо хтось не знає, я підкажу відповідь: Шановні Сполучені Штати Америки, будь ласка, поверніть нам ядерну зброю, яку ви разом з росією у нас забрали, і ми у вас більше не попросимо, ані грошей, ані зброї. Далі ми самі захистимо і себе, і демократію. Усе. Нам не треба розповідати, у якому віці призивати людей. Україна виставила на фронт у силах оборони понад 1 мільйона людей. Покажіть мені ще країну, яка таке може зробити. Сполучені Штати Америки, які вклали сотні мільярдів доларів в Афганістан, і афганська армія, яка розбіглася за першого пострілу, і українська армія, український народ, який воює, витягуючи із себе останні жили. Тому все на підтримку армії, на підтримку Збройних Сил України! Годі розмовляти про 18 років і таке інше. Потрібно навести лад, щоб воювали ті, хто можуть і готові воювати, а ми їх маємо забезпечити всім необхідним. Для цього голосуйте наші поправки.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставимо їх на голосування чи йдемо далі? О'кей.
Поправка 24. Герасимов.
Артуре Володимировичу, яка у вас ситуація?
Софія Романівна Федина. Будь ласка.

ФЕДИНА С.Р. Я просила б відвести 3 хвилини на виступ замість п'яти поправок – 24, 29, 30, 31, 32.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Федина. Будь ласка, 3 хвилини.

ФЕДИНА С.Р. Шановне товариство, я не розумію, чому блокується наша ініціатива щодо передачі ПДФО безпосередньо бригадам напряду. Справа в тому, що військовослужбовці однозначно набагато краще від всіх нас разом взятих знають, що потрібно для їхніх бригад.

Я так розумію, що ви тут бігаєте по куточках, займаєтеся своїм «рішаловом», домовляєтеся невідомо про що, думаєте, як вискочити у якісь там закордонні відрядження, щоб погуляти. У військовослужбовців немає цих можливостей. Але ви не розумієте, що необхідно на передовій. Якби хтось з вас побував в окопах, безпосередньо на нулі, то зрозумів би, наскільки критично там потрібні засоби РЕБ, у будь-якій кількості і максимально потужні. Засоби РЕБ дозволяють садити FPV-дрони і «мавіки», які вбивають наших військовослужбовців, відривають їм руки, ноги і потім вони стікають кров'ю, тому що немає достатньої підтримки і забезпечення.

Якщо б ви зараз розуміли, що відбувається на Курщині чи на Покровщині, ви не бігали б тут і не було б порожнього залу, а скидалися б власними грошима і шукали б увесь можливий державний ресурс, щоб забезпечити військових усім необхідним.

Але ні, ПДФО бригадам ви передавати не будете, бо у вас є такі корупційні структури, як ДССЗІ, Міністерство оборони, яке просто фізично не може витратити гроші, а потім Кабмін хизується мільярдами, які залишилися на рахунках, і розказує, які вони успішні бо є надлишкові гроші. Так чому за ці надлишкові гроші не було закуплено те, що потрібно, – FPV-дрони, засоби РЕБ? Сьогодні всім волонтерам приходять десятки й сотні запитів на ті самі нічні «мавіки», на ремонти автомобілів, на закупівлю запчастин. Сьогодні я особисто отримала черговий запит на броньовані машини, які ви також не постачаєте Збройним Силам України. Так віддайте ці кошти бригадам. Вони точно знають, що і як купити, а волонтери допоможуть знайти, де купити. Бо якщо держава не справляється, військовослужбовці точно зможуть справитися.

А ви замість того, по суті, виправдовуєте, посилюєте і організовуєте «м'ясні» штурми. Про що йдеться, коли ви кидаєте в окопи або неготових, або незлагоджених людей, як це сталося, зокрема, з бригадою «Анна Київська», або взагалі відправляєте в окопи людей з дуже вузькою спеціалізацією, які мають виконувати роботу там, де вони мають бути за спеціальністю. Закинувши таких людей в окопи, ви точно не розв'яжете проблеми і не стримаєте ворога, бо він, на відміну від нас, добре підготовлений, добре озброєний і добре профінансований.

Віддайте ПДФО бригадам, і вони точно зможуть закупити те, що треба, щоб тримати оборону.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Далі поправка 33. Пузійчук. Не наполягає.

Перепрошую, які номери поправок ставити? Поправки 29, 30, 31, 32...

ФЕДИНА С.Р. Поправки 24, 29, 30, 31 і 32.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправки 24, 29, 30, 31, 32? Тоді я почергово ставлю їх на голосування.

Шановні колеги, ставлю на голосування поправку 24 авторства Федина і колег. Комітетом вона відхилена. Прошу голосувати.

«За» – 50.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування поправку 29 авторства Федина і колег. Комітетом вона відхилена. Прошу голосувати.

«За» – 44.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування поправку 30 авторства Федина і колег. Комітетом вона відхилена. Прошу голосувати.

«За» – 49.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування поправку 31 авторства Федина і колег. Комітетом вона відхилена. Прошу голосувати.

«За» – 42.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування поправку 32 авторства Федина і колег. Комітетом вона відхилена. Прошу голосувати.

«За» – 45.

Рішення не прийнято.

Поправка 34. Герасимов.

Ар'єв. Будь ласка.

АР'ЄВ В.І. Прошу надати мені 3 хвилини замість поправок 34, 39, 42, 45 і 48.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка.

АР'ЄВ В.І. Відновіть, будь ласка, час для виступу.

Чесно кажучи, я взагалі не розумію, які питання включаються до порядку денного та як визначається їхня пріоритизація. Бо якщо говорити мовою, яку використовує Президент Зеленський, то це на «х» починається і на «ня»

закінчується. А як інакше назвати те, що ми зараз розглядаємо? Зміни до Бюджетного кодексу щодо інвестиційних проектів, щодо створення Державного фонду регіонального розвитку і його функціоналу, щодо функціонування інших фондів. У мене питання: а куди ви інвестуватимете, який регіональний розвиток буде, якщо зараз не посилювати фронт? У цьому залі взагалі адекватністю пахне чи ні?

Якщо ми кажемо, що у нас сьогодні, дійсно, величезні проблеми на фронті, то чому не зробимо все для того, щоб їх ліквідувати? Одним з таких питань є питання внесення та голосування законопроект про передачу ПДФО безпосередньо бригадам, бо вони добре знають, що їм треба. Просто потім їм не треба буде ходити до чиновників і випрошувати ті речі, починаючи від коліс і закінчуючи дронами. Дрони, які останнім часом передавалися Збройним Силам України і були закуплені через Державну службу спеціального зв'язку та захисту інформації України, виявлялися такими, що не літають. Якщо ДССЗІ закупувала їх у виробника без участі представників Міноборони і Збройних Сил України, а потім розповідала військовим, що вони запускати їх не вміють, то, вибачте, будь ласка, яку ефективність ми хочемо отримати сьогодні від головної роботи в державі, роботи Збройних Сил України на фронті?

Давайте розглядати сьогодні те, що насамперед необхідно, а не забивати порядок денний, вибачте, «хотелками», бо через ті інвестиційні проекти, державні фонди протягом війни, крім дерибану державних грошей і схематозів більше нічого не буде. Можна врешті-решт мати совість? Ми сьогодні говоримо про те, щоб Україна вижила, а розглядаємо законопроекти щодо можливих схематозів. То як це називається?

Хочу сказати одне: якщо ця Верховна Рада хоче увійти в історію, то повинна займатися проблемами фронту, а не Офісу Президента, який хоче награвувати якомога більше, поки їх не викинули звідти в результаті того, що народ цього не витримає. Тому давайте робити те, що потрібно Україні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Поправка 35. Забуранна. Не наполягає?

Поправка 36. Тістик. Не наполягає?

Поправка 37. Василенко. Не наполягає?

Поправка 38. Каптелов. Не наполягає.

Поправка 40. Забуранна. Не наполягає.

Поправка 41. Василенко. Не наполягає.

Поправка 43. Тістик. Не наполягає.

Поправка 44. Каптелов. Не наполягає.

Поправка 46. Тістик. Не наполягає.

Тістик, ви наполягаєте на своїх поправках? Не наполягає.

Каптелов, наполягаєте? Не наполягає.

Поправка 47. Каптелов. Не наполягає. На інших поправка також не наполягає.

Поправка 48. Герасимов. Уже доповідав.

Поправка 49. Хто виступатиме?

Гончаренко. Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Шановний пане Голово, прошу замість п'яти поправок надати 3 хвилини для виступу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую. Поправки – 49, 50, 55, 56, 57.

Шановні друзі, зараз я поясню глядачам, бо все-таки, хоч і вночі, але засідання Верховної Ради трансляються. До речі, тут багато радості: прийняли рішення про онлайн-трансляцію засідань комітетів. Чому досі засідання Верховної Ради не трансляються онлайн, лише я на своїх каналах у *TikTok*, *YouTube* тягну її? Чому не зробили так, щоб усі могли це бачити?

Звичайно, дякую вам за ексклюзив, але все-таки хотілося б, щоб уся країна бачила це онлайн, щоб усі люди бачили не дурню, яку їм розповідають на марафоні, вішаючи якусь локшину на вуха, а те, що реально відбувається під час засідань Верховної Ради.

Друзі, у Верховній Раді зараз залишилося мало народних депутатів. За моєю оцінкою – близько 70-80 народних депутатів, решта втомилися. Тому що це ж складно, ми почали о 10 годині, частина народних депутатів прийшли на 10 годину 30 хвилин, а вже, вибачте, перевалило за 12 годин. Звичайно, це складна історія: побути, попрацювати, розглянути поправки і таке інше. Тому ніяких уже голосувань не буде, уже нічого не буде проголосовано.

Проте це все-таки парламент України – найвищий законодавчий орган держави, найбільша трибуна, тому в цьому залі необхідно проговорити ті речі, які є. Знаєте, хто і як не ігнорував би, і хоч Верховну Раду й звели до рівня плінтуса або куточка, у якому щось відбувається, але насправді все-таки тут доводиться чути... Коли у Верховній Раді я порушив питання стосовно газовиків, Прем'єр-міністру довелося і відповідати, і потім вирішувати його. Коли було порушено питання стосовно Повітряних Сил Збройних Сил України, то вже й Президенту довелося реагувати, і вчора ввечері під час відеозвернення він сказав, що будемо наводити лад і дефіцитні спеціальності не будемо...

Друзі, а що було б, якби ми в Раді цих питань не порушували? Ну, ще побачимо, як це спрацює, бо, на жаль, слову Президента віри немає. Багато слів було розкидано, а результатів мало. Будемо слідкувати. Верховна Рада має значення і те, що тут звучить, також має значення.

Тому я використаю можливість виступити щодо наступних поправок, щоб пояснити людям, що відбувається, і пройтися по найболючіших темах, які сьогодні турбують українське суспільство.

Пане Голово, я завершив свій виступ. Далі поправка 59 і мої наступні п'ять поправок. Я готовий знову взяти 3 хвилини на виступ.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я не сумніваюся. Дякую. Ідемо далі.

Поправка 58. Тимошенко. Не наполягає.

Поправка 59. Гончаренко.

Отже, Олексію, наступні п'ять поправок. Будь ласка, 3 хвилини.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Так, п'ять поправок – 59, 65, 66, 67, 73, і попрошу в кінці виступу поставити на голосування поправку 73, щоб все-таки зафіксувати кількість народних депутатів...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Будь ласка, 3 хвилини.

ГОНЧАРЕНКО О.О. ... які сумлінно виконують свою роботу, розуміють, що Верховної Ради – це робота. Іноді я дивлюся на колег і виникає таке відчуття, що, знаєте, їх запросили на вечірку. Коли вони йшли у Верховну Раду, думали, що це така собі вечірка: прийшов, погуляв, якісь цікаві люди, нові знайомства, може, з кимось... Потім пішов у буфет і коли захотів, пішов додому. Ні, друзі, це не вечірка, це така робота, яка називається «розглядати поправки, розробляти законопроекти, порушувати болючі для держави теми», якщо хтось цього не знає.

Так, є одна болюча тема, про яку я хочу сказати, тим паче ми розглядаємо поправки до Бюджетного кодексу. Ця тема напряму пов'язана з Державним бюджетом України. У державі демографічна катастрофа. У 1990 році в Україні народився 1 мільйон дітей, у 2023 році – 170 тисяч дітей, у 2024 році... Зараз, друзі, ми подивимось і скажемо вам, здається, навіть менша кількість народжених. Але це катастрофа. Просто катастрофа. Це за умови, і ми розуміємо, що велика кількість українців із-за кордону не збирається повертатися, що з кожним днем продовження воєнного стану, бойових дій повернеться все менша кількість українців. Тож нашим пріоритетним завданням є допомога українцям, які народжують, які виховують дітей, стимулювати народжуваність.

А що ми маємо? Ось цифри за 2024 рік. Отже, у 2023 році, як я сказав, народилися 170 тисяч дітей, у 2024 році – уже 162 тисячі українців народилося. Вам будь-який демограф, статист скаже дуже просто: такої кількості населення... Це дуже просто порахувати: помножите на 70 – це середній вік, і ви отримаєте кількість населення в Україні, яку зможуть підтримувати діти. Тобто це означає, що Україна сьогодні може підтримувати населення приблизно в 10 мільйонів. Вдумайтесь, у 10 мільйонів! Колись нас було 53 мільйони, потім – 45, 40, а зараз менше 30 мільйонів. Якщо ми терміново не виправимо ситуацію, за якийсь час в Україні залишиться 10 мільйонів людей. Ви розумієте, що ви робите? А поруч з нами божевільна раша, яка плодиться, розмножується, і це просто питання часу, коли вони з'їдять цю територію з повністю відсутнім населенням. Тож питання демографії є питанням національної безпеки, і в наступному виступі я поясню, що можна робити і що не робиться.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ви наполягали на голосуванні поправки 73.

Шановні колеги, ставлю на голосування поправку 73 для її врахування. Прошу голосувати.

«За» – 45.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 68. Микиша.

Ви просите 1 хвилину і пропонуєте поставити на голосування поправку (Шум у залі).

Що? Ви пропонуєте ще проголосувати поправку 74?

Я перепрошую, ви взяли слово щодо декількох поправок, але між ними є поправка 68 Микиші. Тому я зараз надаю слово Микиші щодо поправки 68, і підемо далі.

Поправка 68. Будь ласка, пане Микиша.

МИКИША Д.С., член Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (одномандатний виборчий округ № 181, Харківська область, політична партія «Слуга народу»). Дякую. Поправка 68. Колеги, не знаю, який раз, але прошу в законопроектах, які налагоджують бюджетні процеси, нарешті передбачити і вивести Національний фонд досліджень України з-під дії Міністерства освіти і науки України.

Що насправді відбувається? Фонд, дійсно, працює самостійно, наглядова рада також самостійна, вони в усьому самостійні, крім однієї історії: усі їхні бюджетні кошти йдуть через Міністерство освіти і науки України. Для чого? Це абсолютно незалежний орган, який ефективно працює, і західні колеги кажуть, що так має продовжуватися. Просто потрібно надати повну самостійність, щоб Міністерство освіти і науки України не впливало через бюджетні процеси на роботу відповідної установи. Дана поправка саме про це.

Колеги, я вкотре вношу і прошу підтримати її. Так буде правильно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ставлю на голосування поправку 68 авторства Микиші. Комітетом вона відхилена. Прошу голосувати.

«За» – 46.

Рішення не прийнято.

Забуранна, Василенко, Тістик, Каптелов на своїх поправках не наполягають.

Поправка 74... Перепрошую, здається, я не оголосив результати голосування. Сказав?

Поправка 74. Гончаренко.

Скільки у вас поправок і скільки хвилин для виступу вам потрібно? Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Пане Голово, прошу замість п'яти поправок – 74, 77, 78, 79, 81 надати мені 3 хвилини для виступу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую. Отже, друзі, насамперед хочу звернути увагу, що в залі знаходиться (46 народних депутатів голосували за, 13 – утрималися) 59 народних депутатів. Іншим народним депутатам це все не цікаво, не потрібно, у них з 12 години 40 хвилин робочого дня вже інші свої справи, крім їхньої основної роботи. Чому я це можу ствердно казати? Верховна Рада – це не лише засідання парламенту, це ще й засідання комітетів. Але комітети не можуть працювати під час засідання Ради. Тож якщо хтось вам розповідатиме, що він пішов, тому що зараз засідання комітету, ТСК, бла-бла-бла, то це все бла-бла-бла. Нічого зараз не відбувається у Верховній Раді, крім засідання Верховної Ради, просто в них завершився час і бажання працювати. Отож, на годиннику 12 година 40 хвилин, у сесійному залі 59 народних депутатів.

Продовжую. Що стосується демографічної ситуації. Я навів статистику і пояснив, чому вона є абсолютно катастрофічною, а тепер скажу, що треба робити. Звичайно, насамперед треба підтримувати родини, мотивувати їх. Бо сьогодні виплата по догляду за дитиною до трьох років становить 860 гривень на місяць. Я вже в цьому залі і розпаковку робив, і пояснював, бо, мені здається, деякі колеги не знають, може, давно не бачили гривню в кармані, якось більше оперують іншими валютами, не розуміють, що таке 860 гривень на місяць. Я вже і пояснював, і на екрані малював, бо не знаю, можливо, є неписьменні народні депутати, які не дуже вміють читати. Ну, я не знаю, як пояснити, що 860 гривень на місяць – це недостатньо. Але нічого не змінюється. Нічого. Ви ані на копійку не підвищили дитячі виплати.

Зарплати членам Рахункової палати – так, аудиторської служби – будь ласка, а на дитину – дулю. Ось таку дулю з маком ви скручуєте українцям щодня. Скільки це триватиме? Ну, не буде українців, ви їх вбиваєте, розумієте? Треба терміново це питання вирішувати – підвищувати виплату.

Після всіх цих розмов, як певний, знаєте, хоч якийсь крок назустріч родинам з дітьми, уряд ухвалив програму «Зимова єПідтримка». Це, до речі, знову-таки те, про що треба говорити. Так, 860 гривень не вдалося підвищити, але після всіх цих розмов уряд був змушений хоча б дати разову допомогу у розмірі 6500 гривень, щоб хоч якийсь одяг купити дітям на зиму тощо. Що ви думаєте? Допомогу дали лише малозабезпеченим сім'ям. А малозабезпеченим сім'ям треба пройти десять кіл пекла, щоб її отримати. Бо там кажуть, що в тебе ж є хата – та немає вже хати, а в тебе там є і те, і те, і таким чином, багатьом людям цю виплату не дали. Це абсолютно неправильно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Поправка 82. Федина. Будь ласка.

ФЕДИНА С.Р. Прошу замість поправок 82, 87, 88, 89, 91 надати для виступу 3 хвилини.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, 3 хвилини.

ФЕДИНА С.Р. Чесно кажучи, уже важко називати вас всіх шановними колегами в той час, коли вам всім абсолютно начхати на те, що відбувається на передовій. Я хотіла б, щоб ви зрозуміли, що відбувається і чому бригадам настільки потрібні гроші, і ми їм можемо їх передати. Хлопці зі своїх зарплат, якими часто їм навіть витикають, скидаються на потреби свого конкретного підрозділу. Ось зараз у волонтерському чаті пишуть: де купити колеса? Військові скинулися, хочуть купити колеса. Коліс немає. Колеса, особливо для важкої техніки, – це просто рідкість на передовій. Вони коштують шалених грошей, а їх потрібно кожного Божого дня. Так само, як і грязьові шини, одна штука яких у середньому коштує 10 тисяч гривень. Вони скидаються на пальне, тому що держава в належній кількості не забезпечує їх паливом. Хлопці скидаються на *Starlink*, тому що держава в належній кількості не забезпечила, а процедури оформлення настільки складні, що легше просити у волонтерів, а потім самим платити за обслуговування цього *Starlink*. Хлопці скидаються на закупівлю такмеду, зокрема на м'які, тверді носі, додаткові турнікети, яких не постачає держава. Хлопці скидаються на реабілітацію чи лікування своїх побратимів. Хлопці скидаються на похорони своїх побратимів, тому що багато де в Українській державі навіть за похорони військовослужбовців вимагають шалені гроші. А дуже часто московська церква ще й забороняє їх ховати і не хоче відспівувати. Це тепер питання ще й до спецслужб. Тобто кожен конкретний батальйон, підрозділ з власних грошей купує купу речей, що мала б постачати Українська держава. Якщо держава не здатна вчасно постачати якісне забезпечення, треба дати можливість бригадам самим купувати.

А тепер питання: а чому вас так муляє, чому ви не хочете ці гроші перерозподілити бригадам, які вже показали свою ефективність у використанні цих коштів, у швидких і якісних закупівлях? У вас, напевно, свої інтереси і свої «мутки» з Держспецзв'язком, так? У вас, напевно, своє освоєння коштів з Міністерством оборони. Ви, напевно, хочете з кожної поставки ще додатково щось у свою кишеню покласти – чи криптою, чи ще чимось, а потім ще й звільнити від покарання тих, хто поставляє невчасно ще й неякісні забезпечення на передову. Чому настільки важко передати військове ПДФО військовим бригадам? Можливо, тому що Президента Зеленського муляє, що це, зокрема, ініціатива Петра Порошенка? Не знаю, але треба мати совість.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 91, так?

Ставлю на голосування поправку 91. Прошу голосувати.

«За» – 40.

Рішення не прийнято.

Поправка 90. Тимошенко. Не наполягає.

Поправка 92. Пузійчук. Не наполягає.

Поправка 93. Мамка. Не наполягає.

Поправка 94. Герасимов.

Хто виступатиме? Я не бачу. Ніна Петрівна? А, Гончаренко. Просто ви всі руки піднімаєте.

Гончаренко. Будь ласка. У вас п'ять поправок – 3 хвилини.

ГОНЧАРЕНКО О.О. П'ять поправок – 3 хвилини.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Формула зрозуміла.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Так, дякую. Я продовжу пояснювати свою думку. Отже, ми проговорили питання щодо виплати на дитину, яка ігнорується і не збільшується. Далі я розповів про «Зимову єПідтримку», сказав, що дуже добре, що ця підтримка з'явилася, не дарма ми цю тему порушуємо у Верховній Раді, але шкода, що не всі багатодітні сім'ї її отримали. Шкода. І шкода, що її не дали всім ВПО. Це неправильно. До того ж є певна категорія малозабезпечених сімей, які її ще не отримали, і це питання треба вирішувати. Я добиваюся від уряду, там потрібна спеціальна окрема постанова, буду й далі це робити, бо, дійсно, питання дуже важливе.

Ідемо далі. Виплата на дитину – це добре, але це ж не все. Я вже згадував про ВПО. Сьогодні розмір їхніх виплат на місяць становить 2-3 тисячі гривень. Це взагалі що таке? Що можна з такою сумою грошей робити? Ну, ми ж розуміємо, хто такі ВПО? ВПО – це люди, які довели, що в них більше немає грошей (так, може, у когось там був бізнес, я не знаю), що вони реально нужденні. Що таке сьогодні 2-3 тисячі гривень на місяць? Нічого.

Якщо ми сьогодні їх не підтримуємо, що відбувається далі? Ці ВПО або їдуть за кордон, це ще не найгірший варіант, або, і це найгірший варіант, який, на жаль, ми бачимо, їм доводиться повертатися у свої зруйновані оселі, зруйновані міста, які перебувають під російською окупацією. Тому що закон, який ми проголосували в цьому залі щодо компенсації за пошкоджене або знищене на окупованій території майно, Президент не підписує, розумієте, він знову зайнятий, як і не підписує закон, щоб не мобілізувати обмежено придатних осіб віком від 18 до 25 років. Не підписує. І не підписує закон про компенсацію за пошкоджене або знищене на окупованій території майно. Це означає, що якщо ваше майно, чи в Одесі, чи в Харкові, не дай Боже, знищене, ви хоча б можете отримати компенсацію і щось з цим робити (такої суми, звісно, мало, це складно, але можете), а якщо майно знищене в містах Маріуполь, Бахмут, Сєвєродонецьк і так далі, ви нічого не зможете зробити, не зможете отримати жодної підтримки від держави з тим, щоб у вас з'явилося власне житло. А що це означає? Житла немає, ви отримуєте 2-3 тисячі гривень на

місяць... Спробуйте сьогодні знайти в Україні житло на ці гроші. Тобто, одних людей ми просто виштовхуємо з України, а інших – в окупацію.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, наступна поправка 95. Микиша. Він просить замість поправок 95, 109, 120 і аж до поправки 138 дати йому 5 хвилин на виступ.

Дмитре Сергійовичу, будь ласка.

МИКИША Д.С. Дякую. Колеги, у цих поправках йдеться насамперед про налагодження бюджетного процесу для місцевого самоврядування. Чому це так важливо? Давайте поговоримо відверто, у якому стані сьогодні місцеве самоврядування і як це впливає безпосередньо на бойові дії, на те, що зараз відбувається на фронті і як його підтримує саме місцеве самоврядування. Ну, трохи важко працювати місцевому самоврядуванню. Важко. І це не тому, що зараз воєнний стан, проходить мобілізація, «бусифікація», відбувається ще й інша історія, я називаю це тактикою дрібних порізів, коли парламент приймає закони, Кабінет Міністрів України ухвалює інші нормативно-правові акти, які не роблять краще, не створюють умови для роботи місцевого самоврядування, а навпаки. Як приклад, зменшили відповідні податки та збори, а подекуди їх взагалі забрали для установ природно-заповідного фонду. Це начебто для покращення відповідної галузі. Чи покращили? Ну, величезні проблеми, бо такі ініціативи вже були. Чи буде гірше для місцевого самоврядування? Звичайно, бо впливає на бюджетний процес.

Поправки, які є в цьому законопроекті, щодо сплати за ліцензію на виробництво етилових спиртів і таке інше. Чому кошти не спрямовуються до бюджетів тих органів місцевого самоврядування, де це виробництво відбувається? Тут є ці поправки.

Інша історія. Усім нам відомо, як працюють правоохоронні органи. На жаль, вони не просто не допомагають, а, навпаки, заважають працювати, вставляють палиці в колеса. Взагалі для мене абсурд і нонсенс, коли відповідна громада виділяє кошти, закуповує обладнання, інше устаткування для Збройних Сил України та й для сектору безпеки і оборони загалом, передає ці матеріальні ресурси відповідному військовому підрозділу, а на наступний день приходять представники правоохоронних органів та порушують кримінальне провадження. А все тому, що насправді місцевому самоврядуванню не можна це передавати, закон не дозволяє. Закон (проект [№ 9559-д](#)), який проголосований нами в парламенті, уже понад шість місяців не підписується Президентом України, до речі, у порушення Конституції України. Громади й досі не можуть передавати ці матеріальні ресурси. Ви розумієте, який шалений потенціал є в громадах, але вони не можуть цього робити?!

До того ж у цьому законі передбачено амністію для тих, хто це робив раніше. Більш того, ми прийняли там відповідну норму, що місцеве

самоврядування може і має будувати фортифікаційні споруди саме на своїй території. Це також зараз не діє, бо закон не підписано.

За ним іде законопроект [№ 9560](#), він технічний, у якому виписано норми саме щодо бюджетного процесу, що місцевому самоврядуванню дозволяється нормально працювати і передавати це, щоб усе працювало «как часы», для Збройних Сил України. Але так не відбувається, воно не працює. Законопроект № 9560 навіть не розглядався бюджетним комітетом. Не розглядався.

Я вже мовчу про те, щоб трохи допомогти громадам через Державний фонд регіонального розвитку, бо він вкладає насамперед невеликі ресурси, але точково, що збільшить потенціал громад, підсилить ті напрями, які потім принесуть податки до Державного бюджету України та до місцевих бюджетів, з яких саме й фінансується армія. Цього також не відбувається. Воно працює якось по-іншому. І тут мої поправки спрямовані, щоб нормально налагодити цю працю.

Колеги, звичайно, для когось місцеве самоврядування може вважатися якимось злодійкуватим утворенням, але, нагадаю, якщо у вас якісь проблеми, ви насамперед звертаєтесь не до держави, а до органу місцевого самоврядування, який вам допомагає, розв'язує ваші проблеми і задовольняє ваші потреби. Можливо, не достатньо якісно, але робить це. Саме відповідні поправки і законопроекти мали б вирішувати і допомагати місцевому самоврядуванню покращити...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ідемо далі. Наступна поправка 105. Герасимов.

Артуре Володимировичу, будь ласка.

ГЕРАСИМОВ А.В. Шановний Руслане Олексійовичу, хочу ще раз звернутися до колег, щоб зрозуміти чітку історію. У цьому законопроекті зашито багато «хотелок» влади, «хотелок» команди Зеленського щодо витрачання грошей куди завгодно, окрім Збройних Сил України.

Фракція «Європейська солідарність» жорстко наполягає на одній позиції, яку, знаєте, що цікаво, підтримує більшість народних депутатів у парламенті. Ти підходиш до народних депутатів, запитуєш, вони її підтримують, проти неї виступає Офіс Президента Зеленського. Він проти, щоб віддати більше військового ПДФО в бригади.

Руслане Олексійовичу, звертаюся до вас з проханням, щоб під час пленарного засідання не відбувалися засідання комітетів, бо всі рішення, ухвалені комітетами під час пленарного засідання, будуть нелегітимними і не можуть бути використані для того, щоб на базі цих рішень Верховна Рада приймала рішення в цьому залі.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Поправка 106. Герасимов.
Гончаренко. Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Пане Голово, прошу замість поправок 106, 107, 108, 110, 113 надати 3 хвилини для виступу.
Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую. Хочу продовжити думку стосовно дітей, ВПО і демографічної політики. Нам треба боротися за людей, щоб в Україні жили люди, це ж, здається, очевидно. Я тільки-но казав, що ми фактично виштовхуємо ВПО або за кордон, або, що навіть гірше, – в окупацію. Це величезна помилка, це просто неприпустимо, бракує слів. І це те, на чому я хотів наголосити.

Ідемо далі. Що ще важливо для людей, крім фінансової допомоги на утримання дитини, щоб жити? Для людей важлива освіта, бо ми говоримо про дітей, і батьки хочуть знати, що діти отримають освіту.

Що в нас з освітою? М'яко кажучи, біда. Незважаючи на те, що в нас постійно повітряні тривоги, які, звичайно, впливають на освітній процес, але це і є реальність нашого сьогодення життя – російська агресія проти України, у нас ще й відбувається повне знущення над учителями. Сьогодні зарплата вчителя становить 9-10 тисяч гривень на місяць, і це ще не найменша зарплата. Я кажу про вчителів, а мені пишуть вихователі, няні, люди, які працюють в їдальнях, що взагалі отримую 5-6 тисяч гривень на місяць. Так, розмір мінімальної зарплати в Україні становить 8 тисяч гривень, тільки цих людей тримають на 0,5-0,75 ставки, і таким чином їм фактично виплачують абсолютні копійки. На ці кошти працівники освіти не можуть вижити.

Ну, добре, держава, не може дати гідну зарплату, хоча, нагадаю, дехто, коли йшов у Президенти, казав, що вчитель отримуватиме 4 тисячі доларів США. Може, він просто не сказав вчитель якої країни буде отримувати таку зарплату, але, як виявилось, Україну Володимир Зеленський не мав на увазі, коли це казав. Ще й божевільне Міністерство освіти і науки України вигдало нову форму оцінювання, де треба писати купу паперів. Мало того, що в нас відбувається знущення над військовими, які кажуть, що вони – УПА (українська паперова армія), і незважаючи на те, що, дійсно, є певні правильні кроки в цьому напрямі, з'явився застосунок «Армія+», але в більшості все одно залишається купа бюрократії, так тепер всю цю бюрократію ми ще переносимо в школи, і для тих учителів, яким платимо абсолютно мізерну зарплату, ще й вигадуюмо абсолютно непотрібну роботу. Ну, навіщо все це робиться? Щоб нормальні вчителі просто йшли зі шкіл? Якщо там не залишиться нормальних вчителів, діти не отримають нормальну освіту, і тоді це стане ще одним фактором, що ми втрачатимемо...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Поправка 114. Пузійчук. Не наполягає.

Поправка 115. Федина. Будь ласка.

ФЕДИНА С.Р. Якщо можна, замість поправок 115, 117, 121, 122, 135 прошу дати 3 хвилини для виступу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, 3 хвилини.

ФЕДИНА С.Р. Знову і знову порушується питання забезпечення наших військовослужбовців, і знову я не можу зрозуміти, чому це блокується на рівні Президента України Верховного Головнокомандувача Збройних Сил України Володимира Олександровича Зеленського. Максимально посприяти в забезпеченні Збройних Сил України – це мало б бути в його найвищих інтересах. Він же разом зі своєю політичною силою уже стартонув на вибори. Ну, так для нього було б вигідно, щоб військові мали усе можливе забезпечення і максимально тримали оборону.

Думаю, проблема в тому, що він не розглядає військовослужбовців як своїх потенційних виборців. Він розглядає їх як потенційних конкурентів, які зможуть йому вказати на усі помилки, які були зроблені з 2019 року, починаючи із відведення військ, із заглядання в очі Путіну в пошуках там любові, із сепаратних переговорів у Стамбулі, із розмінування Чонгару, із зупинок ракетних програм. Саме тому Верховному дуже муляє забезпечення армії. Тут йдеться навіть не лише про забезпечення армії, а й про саме ставлення до військовослужбовців, бо українські військовослужбовці не мають бути гарматним м'ясом, вони не є витратним матеріалом, яким вважає їх Офіс Президента і його команда. Наші військовослужбовці – це люди, які, дійсно, роблять фантастично жертвну справу, захищаючи Україну без достатньої кількості людей, достатнього забезпечення і дуже часто без адекватного ставлення найвищих командирів, які чомусь вирішили виконувати політичні замовлення і політичну волю замість того, щоб робити свою роботу, цінуючи особовий склад, конкретно кожну людину.

Ми маємо дикі проблеми із забезпеченням, і вже третій рік це все не вирішується. Пригадую, як я була волонтером з 2014 року. І коли у 2014-2016 роках ми, дійсно, максимально критикували владу, що немає забезпечення, то 2017-2018 роки і початок 2019 року волонтери забезпечували лише невелику частку того, що було потрібно, бо увесь інший тягаря на себе взяла держава.

Зараз складається таке враження, що держава відмежовується від усієї можливої відповідальності за те, чим вона має забезпечити. У нас завжди винні якісь західні союзники, наші сусіди, опозиція, яка має лише 27 голосів у Верховній Раді, але не винні ті, які, дійсно, відповідальні за прийняття рішень. Нагадаю, що Володимир Олександрович Зеленський як Президент України і Верховний Головнокомандувач Збройних Сил України відповідальний за

мобілізацію, яка була зірвана. І те, що зараз відбувається з мобілізаційним процесом – «бусифікація», побиття, ув'язнення людей – це не те, що має бути. І Володимир Зеленський відповідальний за забезпечення військових. Тому ПДФО має бути передано військовим.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, хочу вас поінформувати, що на виступах замість своїх поправок наполягатимуть: Фріз – 1 хвилина, Южаніна – 2 хвилини, Геращенко – 3 хвилини, Ар'єв – 3 хвилини, Гончаренко – чотири виступи по 5 хвилин і Микиша – 5 хвилин.

Колеги, хтось ще наполягатиме? Ще Гриб наполягатиме на своїй поправці. Пані Гриб, назвіть, будь ласка, номер вашої поправки, щоб я розумів.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. *(Не чути).*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви наполягатимете на всіх своїх поправках чи візьмете слово для виступу? Тоді ще Гриб – 2 хвилини.

Дякую за розуміння.

Шановні колеги, ще раз запитую чи будуть ще бажані ставити свої поправки на голосування для врахування? Ні. Тоді дякую вам, працюємо таким чином: Фріз Ірина – 1 хвилина. Римом навіть заговорив.

Пані Фріз. Будь ласка.

ФРІЗ І.В. Дякую, пане Голово. Насправді я зараз звернуся не стільки до парламенту, бо значна частина колег сьогодні відсутня під час розгляду цього вкрай важливого законопроекту, яким ми намагаємося посилити наше забезпечення сил оборони, а хочу звернутися до військових, тому що ті зустрічі, які особисто в мене відбувалися в бригадах з військовими, полягали в тому, що вони просили передати парламенту, щоб їм повернули ПДФО, а вони самі знають, що і як з ним робити. Вони казали, що, забравши в нас ПДФО, ви змусили нас через Командування Сил логістики Збройних Сил України місяцями очікувати те, що потрібно нам щоденно під час здійснення бойовий завдань.

Тому, шановні військові, повідомляю, що в напівпорожньому залі я озвучую ваше прохання. Фракція «Європейська солідарність» наполягає, щоб ПДФО було повернуто військовим. Дуже...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Южаніна Ніна Петрівна. Будь ласка, 2 хвилини.

ЮЖАНІНА Н.П., *член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»).* Я все-таки хотіла б звернути увагу членів бюджетного комітету.

Скажіть, будь ласка, чи читали ви зауваження Головного юридичного управління Апарату Верховної Ради України щодо елементарного питання, з якого починався взагалі цей проект закону? Ми зараз розглядаємо поправки, а основну цього законопроекту складають так звані зміни для розподілу 25 мільярдів гривень інвестиційних проектів. Я зараз уважно перечитала майже всі дев'ять сторінок і нічого не знайшла на підтримку основи проекту закону, який завтра голосуватиметься.

Тобто все, що там написано для розподілу 25 мільярдів гривень, йде всупереч великої кількості чинного законодавства, яке регулює питання інвестиційних проектів. То що ви тоді робите? Для кого ви створюєте якісь механізми, заплутуєте в подальшому все законодавство, щоб в ньому зловити ось ту рибу, за якою ви женетеся? Країна не може існувати за таких умов, ви доводите її до незворотнього кінця. Це ви робите в цьому залі своїми руками, нічого ховати голову в пісок.

Звертаюся до голови бюджетного комітету. Скільки разів я вас просила запросити нас на засідання комітету, щоб ми могли подискутувати щодо наших поправок? Ви цього разу обійшли знову, не стали авторів поправок запрошувати на засідання комітету.

Пане Голово Верховної Ради, так далі не може продовжуватися. Навіщо тоді ця наша робота? Навіщо ми готуємо поправки, які ніхто не хоче розглядати, навіть спілкуватися з нами на засіданнях комітету? Я зараз не жаліюся, я констатую, щоб всі громадяни України почули: тут абсолютно немає...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ірина Володимирівна Геращенко, будь ласка, 3 хвилини замість своїх поправок.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Шановні українці, сьогодні Верховна Рада України в чотирнадцяте з початку оголошення воєнного стану приймала важкі і важливі законопроекти – про продовження на 90 днів дії воєнного стану і про продовження мобілізації. Коли голосувалися законопроекти щодо того, що десятки тисяч українців отримають повістку і мають іти в Збройні Сили України, аби зберегти державність, у залі були присутні понад 300 народних депутатів. А зараз, коли розглядаються питання, як буде забезпечена армія, де підрозділам взяти дрони, засоби РЕБ і таке інше, у залі від сили 30 народних депутатів. І ось це про несправедливість. Ми вважаємо, що зберегти державність має не лише армія, на плечах якої ключове навантаження, ми як політики, як державники, як представники законодавчого органу влади маємо надати армії всі інструментарії, як захистити солдата, як забезпечити за стандартами НАТО мобілізованого. Не в Байдена треба запитувати, чому ми не в НАТО, а в українській влади треба запитати, чому сьогодні мобілізований іде на фронт, отримавши в тренінговому центрі одну бойову гранату на місяць, тому що більше немає. Немає більше!

Дійсно, це ненормально, коли ми щодня кажемо, що в бюджеті немає коштів. Ми маємо прийняти низку законопроектів під маяки Міжнародного валютного фонду, інших кредиторів, аби забезпечити наш бюджет. А при цьому Зеленський, уряд Зеленського так легко розкидають 5 мільярдів гривень з резервного фонду державного бюджету. Замість того щоб передати їх на подолання наслідків атак, вони підуть на «Вовину тисячу». Тепер 25 відсотків – на якісь там інвестиційні проекти, замість того щоб спрямувати їх на ключове – Збройні Сили України.

Хочу зазначити, що фракція «Європейська солідарність» не спаміла. Я особисто зареєструвала п'ять поправок. І ці поправки, так само як і поправки моїх шановних колег – Ніни Южаніної, Артура Герасимова, Ірини Фріз, Іванни Климпуш-Цинцадзе, Олексія Гончаренка, Софії Федини, стосуються ключового: давайте дамо право підрозділам самим визначати, що їм оперативного потрібно купити. А сьогодні це, як правило, ключові потреби: це засоби РЕБ, які мають бути на кожній машині, бо це безпека наших військових, це FPV-дрони, аби атакувати ворога, це нічні дрони, які допомагають проводити розвідку і так само атакувати ворога.

Друзі, що ми не те просимо? Ми захищаємо всіх військових, мільйони військовослужбовців, які сьогодні потребують нашого захисту.

Хочу вас поінформувати, що на засіданні Погоджувальної ради не раз порушувалися питання. Ну, якщо в Геращенко чи у Федини неправильне прізвище, давайте зареєструємо правильну поправку від Стефанчука, Корнієнка, Арахамії. Головне...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ар'єв. Будь ласка, 3 хвилини.

АР'ЄВ В.І. Насамперед я хотів би звернути увагу на те, наскільки цікава нинішня дискусія, зокрема для монобільшості, у Верховній Раді України. Якщо зараз в залі набереться 15 народних депутатів із фракції «Слуга народу», буде добре. А, може, й не набереться. Тобто ми займаємося насправді профанацією законодавчого процесу. Це інакше назвати не можна. Тому що, коли ми говоримо про законопроекти, у яких містяться важливі на сьогодні для існування держави норми, а серед монобільшості, навіть її сателітів, ну, якщо набереться два десятки, то й добре, це не є нормально, це не парламент воюючої країни.

Думаєте, усі пішли на фронт? Ні! Усі пішли по навколишніх кав'ярнях і у своїх справах. А ми сьогодні опиняємося в ситуації, коли на телемарафонах, під час заяв через телеграм-канали розповідають, як вболівають за військових, але гроші їм давати не хочуть. Натомість на програму «Вовиної тисячі» вже пішло майже 15 мільярдів гривень, на телемарафон, який сьогодні облизує владу з голови до ніг, включно із срамними місцями, – 2 мільярди гривень, на програму кешбеку, яка сьогодні абсолютно непотрібна, – 8 мільярдів гривень. Ось вже і є 25 мільярдів для Збройних Сил України. Але Збройні Сили України

ці гроші отримати не можуть, бо сьогодні податки, зокрема військовий ПДФО, ідуть в загальний казан, звідки потім розбираються на всі ці піар-програми, які свідчать лише про підготовку до виборів, а не про підготовку до реального захисту країни. Можна записати сотню відео, де говорити найкращими словами, написаними політтехнологами, але справи вказують, що влада ігнорує проблеми військових.

Якщо влада хоче сьогодні довести народу, військовим, Збройним Силам України, що вона турбується про них, ПДФО має бути відданий безпосередньо бригадам. Вони точно знають, як користуватися тими грошима і точно не будуть тягати і мародерствувати на крові, як роблять сьогодні нинішні посадовці.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, у нас залишилися, ще раз уточню, виступи таких народних депутатів, які замість своїх поправок просять надати слово: Гриб – 2 хвилини, Васильченко – 2 хвилини, Микиша – 5 хвилин і Гончаренко – чотири виступи по 5 хвилин. Ще раз хочу запитати, більше ніхто не наполягає на врахуванні своїх поправок чи на виступі замість поправок, які були відхилені? Ніхто не наполягає. Тоді продовжуємо працювати, а вже поправки на підтвердження і за закон у цілому голосуватимемо наступного разу, коли продовжимо наше засідання.

Тому, до слова запрошується Гриб – 2 хвилин, підготуватися Галині Васильченко – 2 хвилини.

ГРИБ В.О., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 105, Луганська область, політична партія «Опозиційний блок»). Зараз ми розглядаємо дуже важливий законопроект – зміни до Бюджетного кодексу України. Скільки ми бачимо народних депутатів у сесійному залі? Не більше 40. А це вказує на те, що народним депутатам неважливо, як сьогодні житимуть люди, що буде з місцевим самоврядуванням.

Сьогодні ми бачимо, що місцеве самоврядування, дійсно, допомагає державі стримувати навалу. Від самого початку повномасштабного вторгнення лише завдяки місцевим громадам, завдяки громадянам України ми втримали і захистили нашу державу. А що ми бачимо сьогодні? У місцевих громад забирають кошти. У законопроект № 12245 заклали норму про вилучення в громад коштів середньострокових позик, які були штучно створені Мінфіном ще у 2009-2014 роках. Тоді міста і села змушували брати позики для виплати зарплат вчителям і медикам, на делеговані повноваження. І зараз у такий складний для громад час, коли в них і так вилучають все, що можна, пропонують ще вилучити і ці позики, взяті районами. Просто незрозуміло, навіщо ми це зараз робимо, навіщо ми вбиваємо місцеве самоврядування.

Також ПДФО. У громадах повинно залишатися 64 відсотки.

Реверсна дотація. Що ми робимо, коли постійно змінюються обставини, закривається бізнес? Ми продовжуємо вилучати реверсну дотацію.

Я вважаю, що сьогодні необхідно...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Галина Васильченко – 2 хвилини, після цього Микиша – 5 хвилин і чотири рази по 5 хвилин виступатиме Гончаренко.

Галина Васильченко. Будь ласка.

ВАСИЛЬЧЕНКО Г.І., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (одномандатний виборчий округ № 118, Львівська область, політична партія «Голос»). Фракція «Голос». Я подала ряд поправок, на жаль, усі вони відхилені. Але ключову увагу хотіла б привернути до поправки 378, у якій йдеться про те, щоб на постійній основі в Бюджетному кодексі зафіксувати, аби 64 відсотки ПДФО залишалося у громадах.

Я, власне, хотіла б почути коментар від комітету, бо вже чотири роки поспіль, зокрема з 2021 року, ми щороку, приймаючи бюджет на наступний рік, фіксуємо цю цифру, а саме не 60 відсотків, а 64 відсотки ПДФО для громад, і щороку під час прийняття бюджету відбуваються ті чи інші маніпуляції, дуже багато дискусій, але все-таки за наполяганням народних депутатів ми зберігаємо цю норму.

Власне, моє ключове запитання. Чому не можна відразу зафіксувати і не переглядати щороку, щоб ця норма була стабільною, аби органи місцевого самоврядування могли належним чином планувати свої бюджети, виходячи з того, що зафіксовано в Бюджетному кодексі України? Буду дуже вдячна за відповідь.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Якщо можна, будь ласка, позиція комітету щодо цього виступу.

ПУРТОВА А.А., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 221, м. Київ, політична партія «Слуга народу»). Звісно. Дякую за запитання. Дійсно, це питання було врегульовано в Держбюджеті на 2025 рік, і так відбувається вже з 2021 року. Але щороку, під час аналізу спроможності державного бюджету, переглядається, скільки є власних доходів, які можна буде направити, у тому числі й на оборону, і чи вистачає їх наразі на оборону, тому ми вимушені це щороку переглядати.

Ви знаєте, що місцеве самоврядування повноцінно не фінансує оборону, наприклад, такі видатки, як зарплата, то наразі ми повинні це переглядати щороку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ще виступ Микиші – 5 хвилин, потім чотири виступи по 5 хвилин Олексія Олексійовича Гончаренка.

Дмитре Сергійовичу, зараз виступите ви, і після цього...

Ще раз запитую, ніхто не наполягатиме на своїх поправках, які не враховані? Не наполягатимуть. Дякую.

Дмитре Сергійовичу. Будь ласка.

МИКИША Д.С. Дякую. Колеги, отже, що ми розглядаємо? Ми розглядаємо зміни до Бюджетного кодексу України. Що це таке? Це не просто бюджет, де лежать кошти, їх треба взяти, кудись покласти. Бюджетний кодекс – це механізм використання коштів. Саме про ефективність я й хочу поговорити, і щоразу ставитиму запитання.

Нагадаю, що у 2023 році був забраний податок на доходи фізичних осіб, так званий ПДФО. Нагадаю, забраний він був у місцевого самоврядування. Це так зване військове ПДФО військовослужбовців, поліцейських, працівників Державної служби з надзвичайних ситуацій.

У мене перше питання... До речі, чому забрали? Тому що місцеве самоврядування, бачте, не дуже ефективно його використовує, спрямовує на якісь інші речі. Ми заберемо і зробимо це набагато краще. Так у мене запитання: чи набагато краще?

Давайте я вам нагадаю, куди мали йти ці кошти. Насамперед – на закупівлю безпілотних літальних апаратів Державною службою спеціального зв'язку та захисту інформації України. Нагадати вам, які кримінальні справи порушено щодо цього, як це закуповується, де мільйон тих дронів? Бо я постійно, коли приїжджаю, спілкуюся з хлопцями і запитую чи отримують вони їх. Якись дрони отримують, а «ефпівішок» багато військових частин взагалі не бачать. Де це все? Це ефективне використання коштів?

Тепер давайте поговоримо щодо цифр, щоб хтось там не розповідав, що це якийсь там махровий популізм. На кінець 2023 року ми мали зібрати і зібрали 25 мільярдів гривень ПДФО. Як думаєте, скільки коштів було використано? Абсолютний мізер. З 25 мільярдів гривень не використано 19 мільярдів гривень, тобто 70 відсотків суми, яку зібрали, не використали. Чи це ефективно? Я поки не володію абсолютно всіма цифрами за весь 2024 рік, але володію цифрами за дев'ять місяців 2024 року. За дев'ять місяців 2024 року було використано 40 відсотків запланованих коштів, те, що мало б піти на армію. 40 відсотків! Тобто за дев'ять місяців вони використали 40 відсотків, а за три місяці повинні були використати 60 відсотків. Як думаєте, буде використано чи ні? Це ефективно?

У сесійному залі постійно кажуть, що ПДФО має також перерозподілятися на військові частини. Абсолютно підтримую. До того ж не лише фракція «Європейська солідарність», а й об'єднання «Розумна політика» подали відповідні законопроекти, у яких пропонується перерозподілити й надати більше

коштів військовим частинам, щоб вони безпосередньо самі закуповували все необхідне, а для цього їм потрібно більший бюджет.

До того ж у кожних змінах до бюджету чи Бюджетного кодексу ми намагаємося подавати відповідні поправки, щоб змінити ситуацію, бо військові частини набагато краще знають, що їм треба. Їм не треба чекати, що Командування Сил логістики колись і щось закупить та передасть, у них є безпосереднє командування, яке точно знає, що треба військовим в окопі і взагалі по всій лінії фронту.

Інша історія. Постійно говориться про дороги, що гроші на них кудись там крадуться. Так, це відбувається, але в мене ось така вже кіпа паперів, листів, звернень від військовослужбовців, щоб дороги прифронтових громад нарешті привели хоча б до якогось ладу, бо вже навіть військова техніка не може по них їздити. Звідки ці кошти мають надходити? Правильно, з резервного фонду державного бюджету. А куди насправді йдуть кошти з резервного фонду? Цілком вірно: 5 мільярдів гривень – на тисячу, яку роздають абсолютно всім. Це ефективно?

За інформацією, лише 4 відсотки від тих коштів, які були надані громадянам, було задончено на сили безпеки і оборони. Я, може, і хотів би якось там прокоментувати, але розумію людей, яким вже немає за що жити, і навіть ця тисяча є рятівною. І багато інших моментів. Це ефективно? І ось з метою покращення ситуації, наша команда і команда «Розумної політики» подали до цього законопроекту поправки. Прошу...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Дмитре.

Шановні колеги, ще раз запитую, ніхто більше не наполягає на врахуванні своїх поправок? Дякую.

Тоді завершальний блок: Олексій Олексійович Гончаренко – чотири виступи по 5 хвилин. Я так розумію, вони у вас тематичні, так?

Олексію Олексійовичу, будь ласка, перших 5 хвилин.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую. Пане Голово, шановні колеги, я казав про те, що треба робити в державі, і про необхідність, звичайно, наведення ладу, насамперед у війську. Ми багато говорили, про мотивацію, я казав про необхідність допомоги бригадам, про відсутність демографічної політики в умовах демографічної катастрофи, про проблематику ВПО, про те, що відбувається в освіті, тому що це також питання збереження людей.

До речі, я не просто про це кажу, мовляв, сидить там і щось говорить, а, відповідно, роблю. Сьогодні по всій Україні налічується 35 Гончаренко центрів, як у великих містах – Київ, Харків, Одеса, Дніпро, так і у маленьких містечках – Балта, Миргород, Жмеринка, Теофіполь, можу продовжувати перелік цих центрів, які абсолютно безкоштовно щоденно надають освіту. Друзі, це дуже велика і серйозна робота, ми ще працюємо і онлайн, тому, кому цікаво, будь ласка, дивіться, чи є у ваших містах наші центри. До речі, скоро відкриваємося

у Вінниці, це для нас гарна новина. Долучайтесь, приходьте, ми намагаємося хоча б якось виправити те, чого не робить, на жаль, держава.

Друзі, ідемо далі. До речі, якщо в когось у місті немає Гончаренко центру, а вам цього хотілося б, нам потрібно лише одне – допомога з приміщенням, і ми готові розгорнути дуже важливу роботу. Отже, я сказав про те, що стосується освіти і війська.

А на кого наша держава має гроші? Хочу вам трохи про це розповісти. Знаєте, як кажуть, по всіх інтернетах летить, що, здається, Дональд Трамп як президент США буде отримувати зарплату меншу, ніж очільник «Укрпошти» Смілянський. Ну, я розумію, бо де президент США, а де очільник «Укрпошти». Звичайно, ми пишаємося нашою «Укрпоштою», але в мене запитання: 1 мільйон 800 тисяч гривень на місяць, там ні в кого не лусне?

Далі. Щодо «Укрнафтобуріння». Це компанія, яку віджали в приватних її власників, у тому числі в закордонних інвесторів. А ми потім кричимо: дайте, дайте, дайте нам іноземні інвестиції! Ось прийдуть іноземні інвестиції! Ага, три рази прийдуть, побачивши, що в них забирають. Що роблять далі? А далі садять туди на теплі місця свій менеджмент, і, знаєте, які розміри зарплати встановлюють цьому менеджменту? 1 мільйон 400 тисяч гривень на місяць, ще й у доларовому еквіваленті.

У мене запитання. Друзі, у вас зарплати в доларах? Шановний *TikTok*, шановний *YouTube*, у вас зарплати в доларах? Ні. А у директора віджатої компанії «Укрнафтобуріння» у доларах, при тому, що вони завалили і буріння нафти, і газових свердловин, просто знищують компанію, бурять лише «бабло» у свої кишені. Ось, власне, що вони роблять.

Далі. Подруга родини Зеленських Піщанська (Рахункова палата) – 400-500 тисяч гривень на місяць, аудитори, усі, хто завгодно. Ось на цих людей гроші в державі є. Так тоді і відповідь буде. На військо немає грошей? Друзі, так не буде у нас війська, дива не буває. Ви хоч 500 штрафів установіть, закрийте всі кордони, обнесіть країну стометровим парканом, я не знаю, що ще зробіть, якщо ви не платитимете війську, війська не буде. Ну, просто є фізичний закон. Що хочете робіть, а війська не буде, якщо ви не поважатимете його і не платитимете йому. Не платитимете вчителям – не буде вчителів, не платитимете допомогу на дитину – не будуть люди народжувати. Що тоді робитимуть всі ті паразити, які тільки сидять? Де вони візьмуть ті гроші, щоб... Будуть у нас лише різні манагери, друзі родини, яким пощастило народитися в одному кварталі, в одному будинку із Зеленським. Усе! Більше нікого в країні не залишиться, більш нікого тут не буде, ви розумієте? Тому що ви своїми діями показуєте, хто потрібен цій країні, а хто ні. Люди все це бачать і роблять висновки, які катастрофічні для держави Україна.

Мій перший виступ завершено.

Дякую.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **КОРНІЄНКО О.С.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ще три, так? Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Так, ще три виступи, і прошу поставити одну поправку на голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Прошу поставити на голосування поправку 376.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Народний депутат Гончаренко Олексій Олексійович пропонує поставити на голосування для врахування поправку 376.

Ставлю на голосування для врахування поправку 376 авторства Гончаренка. Комітетом вона відхилена. Колеги, прошу голосувати за таку особисту поправку.

«За» – 17.

Рішення не прийнято.

Прошу показати по фракціях і групах. Ну, в сумі однакова кількість голосів.

Олексій Олексійович Гончаренко. Будь ласка, наступні 5 хвилин.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Друзі, повідомляю, у Верховній Раді залишилося близько 20 народних депутатів. По фракціях: «Європейська солідарність» – 7, «Слуга народу» – 7, двоє утрималися, в інших фракціях і групах – по одному-два народних депутата. Усе, більше немає сил, втомилися, розійшлися. Я просто нагадую про всяк випадок, що... А взагалі-то фракція «Слуга народу» в дев'ять разів більша за фракцію «Європейська солідарність». Але залишилося голосувати... Ось зараз сім і сім. Друзі, це до того, хто і як працює.

Продовжую. Я розповів про зарплати, це дуже важлива складова. Є наступна важлива складова. Я казав, на що в державі гроші є. Є ще одна стаття, на що в державі гроші є, – щоб дурити власне населення, вішати локшину на вуха. На національний телемарафон «Єдині новини» 2 мільярди гривень є. А тепер я вам читаю сьогоднішню новину, це істерика: У Міністерстві культури та стратегічних комунікацій України (не просто культури, а ще й стратегічних комунікацій) заявили, що не можуть впливати на показ у телемарафоні сюжетів про недоказову медицину – езотеричні практики, астронумерологію та екстрасенсів. Про це йдеться у відповіді міністерства на запит агентства «Інтерфакс-Україна»: інформуємо вас, що міністерство не може впливати на езотеричні практики, астронумерологію, екстрасенсів тощо в ефірі інформаційного телемарафону «Єдині новини».

Нагадаю, звідки з'явився цей запит. Наприклад, нещодавно, 6 січня, в ефірі телемарафону в часовому слоті каналу «1+1» вийшов сюжет під назвою: «Астрологічний прогноз на 2025 рік». У ньому кореспондент інтерв'ює екстрасенсів, астронумерологів (ну, нам же добре, що в нас сексопатологиня є послом у Болгарії, ще й астронумерологи), майстрів практики феншуй. Ми знаємо цих майстрів практики феншуй, у нас є одна така, – це пані Крупа. Там по феншую треба баблом забити всю квартиру навхрест: від півночі до півдня від сходу до заходу. Ось така практика феншуй. До речі, вона депутатка Хмельницької облради від «Слуги народу», і її досі не звільнили із МСЕК. Хоч вона поки в СІЗО, але місце в МСЕК чекає на пані Крупу – спеціаліста практики феншуй.

Продовжую. Які за допомогою карт Таро, тобто там ще й карти Таро дістали за 2 мільярди гривень, та астронумерології давали прогнози щодо (увага!) – контрнаступу українських військ, деокупації територій, весняних перемовин за посередництва Дональда Трампа і підписання угод.

Тобто, друзі, я розповідаю, який рецепт є в «слуг народу», в нашої влади і у Володимира Зеленського. Підтримати військо, щоб був контрнаступ? Ні, ні, не треба. Провести ефективну політику з США, щоб там не було скандалів, а навпаки? Ні, ні, не треба. Ми краще візьмемо майстрів феншуй, карти Таро, астронумерологів і разом з ними в ефірі телемарафону за 2 мільярди гривень поводимо цю козу і дізнаємося, які в нас шанси на мир, на перемогу, на контрнаступ, на Дональда Трампа – на все.

Уявіть рівень ідіотизму, який відбувається в нашій державі. Я не знаю, що ще треба сказати. Дійсно, у даному разі треба питати лише карти Таро і феншуй, бо радників Зеленського... Там є такий Дмитро Литвин. До речі, я розумію, чому ми не даємо гроші на армію. Зараз найближчою людиною до Володимира Зеленського (ні, друзі, не той, на кого ви подумали) є Дмитро Литвин.

Хто такий Дмитро Литвин? Це такий дядя чи хлопчик, кажіть, як хочете, який ще у 2011 році казав, що Україні взагалі армія не потрібна. Друзі, він виступав з програмою: армія Україні не потрібна. Тож тепер я розумію, що Дмитро Литвин як радник Зеленського радить йому щоб і армії у нас не було, тому що ми на армію нічого не даємо. Такі ж перспективи у нас й щодо перемовин.

Щойно читаю іншу новину. Міністр закордонних справ Сибіга заявляє, що не буде ніяких прямих перемовин з Путіним, у нас є позиція. Клас. А що робитимемо? Заберемо у військо газників, 18-річних юнаків, переведемо техніків у піхоту, а потім почнемо забирати 15-річних, жінок. А далі що? Який план? Повідомте нам план, бо нам кажуть: цього не буде, там не буде, армії не буде, перемовин не буде – нічого не буде. А що буде, дивіться в ефірах телемарафону по картах Таро і питайте в астронумерологів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пропонуєте проголосувати якусь поправку про астронумерологів? Поправка 544. Отже, будь ласка...

Олексію Олексійовичу, ви трохи помилилися. Поправка 544 – це поправка Ірини Володимирівни Геращенко. Ми ж маємо бути точні. Ваша поправка 546.

Ставлю на голосування пропозицію народного депутата Гончаренка Олексія Олексійовича про врахування поправки 546. Комітетом вона відхилена. Прошу голосувати.

«За» – 21.

Рішення не прийнято.

Прошу показати по фракціях і групах.

Дякую. Олексію Олексійовичу, підтримка ваших ініціатив росте. Можливо, ще один виступ допоможе набрати більше голосів.

Гончаренко. Будь ласка, 5 хвилин.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую. Колеги, у сесійному залі залишилися 23 народні депутати. Не знаю, що кажуть астронумерологи про число 23, яке щастя воно нам несе, побачимо після цього виступу. До речі, друзі, якщо вже торкнулися народних депутатів, хочу нагадати, що в нас є 23 народні депутати, які ще залишилися в залі. Ці люди поважають свою роботу, Верховну Раду України і виборців, які їх обрали. Є люди, які сьогодні прийшли на роботу, але потім розійшлися. Ну, трохи такі безсилі, знаєте, уже повністю обезсилені, немає в них сил. Але в нас є й інші люди.

І тут таке питання. Може, до речі, пан головуючий нам щось повідомить чи знову-таки запитати карти Таро? Давайте їх запитаємо: де «слуга народу» Куницький? Бо за списком, як-то кажуть, у нас є такий народний депутат. У списку є, а фізично немає. Може, це езотерична практика? Може, у Верховній Раді нам треба провести спіритичний сеанс і викликати дух Куницького, щоб дух Куницького міг тут чи проголосувати, чи прокоментувати щось? Де народний депутат від «слуг народу»? Зауважте, «слуги народу» не виключають Куницького з фракції, тобто вони знають, що він десь є, живий, і ще надіються на нього. Ми хочемо знати, де Куницький. Нам кажуть, людина у вересні поїхала за кордон, звичайно, у відрядження, серйозно працювати, і зникла, зникла на роботі, сточилася. І все, і більше немає розмови. Уже у Верховній Раді десять разів порушували це питання, запити пишемо. Чому Верховна Рада не звертається до поліції? Ну, зникла людина, треба ж шукати, рятувати. Ну, що ми робимо? Ні, нічого не відбувається, навіть спіритичний сеанс не проводять, щоб побачити Куницького. До речі, якщо проводитимете спіритичний сеанс стосовно Куницького, пригадайте ще й «слугу народу» Дмитрука, який також десь зник, ніби в Лондоні, але стосовно нього ми маємо хоч якийсь, знаєте, дороговказ: шукайте під Біг-Беном. Він забив «біг-бен» на всіх нас, на своїх виборців, на Україну і там знаходиться. Ще в нас був такий депутат Одарченко, який також кудись зник. Кажуть, в Румунії. Може, там граф Дракула, він десь з ним, я не знаю.

Але хочеться зрозуміти, куди діваються «слуги народу», що відбувається. Бо виходить, була людина... Ось, жив собі фітнес-тренер Дмитрук. Раптом

йому: соціальний ліфт – «Слуга народу» – Трускавець – Верховна Рада – *Range Rover* – зник – Лондон, Біг-Бен.

Був Куницький: блогер – Харків – «Слуга народу» – соціальний ліфт – Трускавець – Верховна Рада – зник.

Був «слуга народу» Одарченко: Харків – ректор – «Слуга народу» – бабло – НАБУ – СІЗО – зник.

Друзі, що відбувається? Де народний депутат Тищенко? Він прийшов на один день, порадував нас, з'явився, як ясне сонечко, завітав, як таємний святий Миколай. Ми думали, він перебуває під домашнім арештом, тому що ветерана позбавив волі. Ні, ні, ні, він прийшов у Верховну Раду. Але коли я до нього підійшов, один раз поспілкувався з ним, потім він кудись зник. Чи йому заборонили приходити у Верховну Раду, бо не всі люди зрозуміли, як так може бути? Чи таємний Санта полетів по подарунки, чи в Лапландію, чи зламалася упряж, чи олені напилися. Ми не знаємо, де Тищенко.

Що відбувається з нашими колегами із фракції «Слуга народу»? Ми хвилюємося за них, яка ж складна доля випала їм. Цей соціальний ліфт для них їде дуже дорогою ціною. І так працює Верховна Рада, друзі. Тоді нічого дивуватися, що в залі 23 народні депутати. А що дивуватися? Щастя, що ще ці є, бо завтра і цих може не стати. Це ж так: була людина і немає людини. Тому ця тема також є надзвичайно важливою.

Я просто трохи розповів всім глядачам, що відбувається у Верховній Раді, бо вони не знають. Замість того, щоб транслявати в ефірах телемарафону засідання Верховної Ради, там показують Таро, Дмитра Литвина і все, і, в принципі, на цьому можна поставити крапку. Думаю, коли Дмитро Литвин сам консультуватиме щодо астронумерології в ефірі телемарафону, оце вже буде апогей.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Наполягаєте на голосуванні поправки? (*Шум у залі*).

Ставлю на голосування поправку 584 авторства Олексія Олексійовича Гончаренка. Комітетом вона відхилена. Прошу голосувати.

«За» – 20.

Рішення не прийнято.

Прошу показати по фракціях і групах.

Зараз ще виступить Олексій Олексійович – 5 хвилин, потім – Георгій Мазурашу... (*Шум у залі*). Що? Він згадав ваше прізвище.

Мазурашу. Репліка.

МАЗУРАШУ Г.Г., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань молоді і спорту (одномандатний виборчий округ № 203, Чернівецька область, політична партія «Слуга народу»). Згадали фракцію «Слуга народу».

Олексію Олексійовичу, звертаюся з повагою до вас як до народного депутата, обраного в Одеській області, і прошу вас бути все-таки

відповідальнішим. Ми з вами навіть деякі законодавчі ініціативи разом підписуємо, і я ціную вашу роботу як народного депутата. Але, дивіться, ви дуже некоректно висловлюєтеся стосовно народних депутатів фракції «Слуга народу». Кожен відповідає за себе. Ви називаєте прізвиська народних депутатів, які вже не є членами фракції «Слуга народу», але все одно намагаєтеся накинути якийсь бруд на фракцію. Будь ласка, майте на увазі, що моральне право питати з депутатів, обраних від «Слуги народу», мають лише ті, які їх підтримали у 2019 році, уповноважили представляти свої інтереси в парламенті. Будь ласка, давайте будемо коректними. Не треба займатися передвиборчими питаннями тоді, коли нам треба єднатися навколо справ оборони. Дуже важливо єднатися навколо справ оборони і не думати про майбутні вибори.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Олексій Олексійович – 5 хвилин, потім Павло Андрійович Бакунець – 2 хвилини. Такий у нас таймінг. Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую. Шановні колеги, звичайно, я маю відповісти колезі. Я назвав речі своїми іменами. Дмитрук був обраний від «Слуги народу», чи я щось збрехав? Тищенко був обраний від «Слуги народу»? Одарченко – «Слуга народу»? Зниклий Куницький – «Слуга народу»? Задорожній, МФО «СІЗО» – «Слуга народу»? Зрадник Ковальов, якого знищили українські спецслужби, дякую їм, – «Слуга народу»? Я щось не те сказав? Це неправда? Є інші «слуги народу». Так, я погоджуюся, у фракції «Слуга народу» є гідні люди. Я не кажу, що їх немає. Але коли ви говорите, що я кидаю бруд, то, мені здається, на фракцію «Слуга народу» кидає бруд Тищенко, Куницький, Одарченко, безкінечні хабарники, Крупа, яка є депутаткою, обраною від партії «Слуга народу», а не я. Я просто називаю, хто вони є. Я просто нагадую. І це ж я далеко не всіх пригадав. Я не хочу, часу немає, навіть, якщо і є багато хвилин.

Щодо об'єднання навколо оборони. А ми що робимо? Так про що ідеться в усіх цих поправках? Чому я зараз виступаю? Я за те, щоб дати ПДФО бригадам. Ми що зараз з 23 народними депутатами дамо ПДФО бригадам? Так я хоч речі назву своїми іменами, хоч люди почують, хоч в сесійному залі щось прозвучить важливе для держави. То це і намагаюся зробити. Ми ж нічого з вами зараз не проголосуємо, коли в сесійному залі присутні 23 народні депутати. Знайдіть своїх колег по фракції, напишіть їм зараз у чаті: як вам не соромно, куди ви всі розбіглися? Чому з 230 членів фракції «Слуга народу» у залі залишилися вісім. Так, до цих восьми я маю повагу. А що маю сказати іншим? Якщо б вони були присутні, була б серйозна розмова. А так, вибачте, говоримо про те, що треба говорити, бо все одно це теми надзвичайно важливі і, власне, я їх порушую.

Друзі, трохи відволікся. Хочу підбити підсумки під своїми сьогоднішніми виступами, сказавши таке. Ми сьогодні вкотре продовжили воєнний стан

і загальну мобілізацію. Повторюю ще раз, я це казав у виступі, звертаючись особисто до Секретаря РНБО Литвиненка. До речі, жодного разу у Верховну Раду не прийшов представити законопроекти про мобілізацію і про продовження дії воєнного стану Президент України, який їх вносить для затвердження своїх указів. Напевно, це неважливі тематики. Ось попередній Президент приходив представити законопроект про оголошення воєнного стану. Ну, тому що, мені здається, це є очевидним, це важлива річ. А тут, чотирнадцять разів – Президента немає. Запитань, які хочеться поставити Президенту, у нас багато, але немає кому.

Ще раз кажу особисто за себе. Я востаннє голосував за продовження мобілізації, якщо протягом наступних 90 днів не буде прийнятий законопроект про терміни служби. Бо це вже дійшло... Ви знущалися над людьми... А це, я кажу, вже ви, так, ви. Ви розповідали. Уряд, нагадаю, минулого року подав так званий мобілізаційний законопроект, у якому було встановлено термін – 36 місяців. В останню мить ви 226 голосами виключили із законопроекту цю норму. В останню мить, «впритык» голосів! І ви сказали, що протягом восьми місяців внесете законопроект про демобілізацію, навіть виписали це в перехідних положеннях. А що далі відбулося? Збрехали, за вісім місяців нічого не внесли, і коли я на останній «годині запитань до Уряду» поставив запитання уряду, сказали: дайте нам ще три місяці. А сьогодні виступаючий від імені фракції «Слуга народу» сказав: не буває і не буде демобілізації під час війни. Усе, тема закрита.

Тож, що ви робили рік? Ви рік просто жартували? Жартували з людей, яких відірвали від їхніх родин, які щодня ризикують своїм життям і віддають його? Це хороший привід для жартів? Пообіцяти встановити терміни служби, а потім сказати: та ні, ми помилися, нічого вам не буде.

Це найгірше, що можна зробити. Можна людей підтримувати чи не підтримувати, але знущатися з людей... Це знущання з людей. Так не можна робити. Усе, що відбувається в цьому залі: 23 народні депутати в залі, Крупа з забитою «баблом» квартирою, друзі Зеленського на всіх «теплих» посадах, феншуй і карти Таро в телемарафоні, знущання над військовими – усе це знущання над українським народом.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павло Андрійович Бакунець.

3 місця чи з трибуни? 3 місця.

Бакунець. Будь ласка, 2 хвилини.

БАКУНЕЦЬ П.А. Шановний пане головуючий, шановні народні депутати, я все-таки хотів би звернутися до вас з проханням, бо вже завершується розгляд цих поправок, поставити завтра на голосування для врахування хоча б одну поправку, а ми подали 15 поправок, зокрема щодо

збільшення зарахування ПДФО напряду у військові частини, думаю, понад 10 поправок. На завтра залишаються на розгляд лише поправки на підтвердження, а ми одну поправку 601 пропонуємо ще поставити для врахування. Власне, йдеться про збільшення у два рази зарахування ПДФО у військові частини, на відміну від тих процентів, які зараз є. Можливо, ми зробимо один раз виняток, щоб завтра поставити цю поправку на голосування для врахування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павле Андрійовичу, ми зараз розглядаємо поправки на врахування.

БАКУНЕЦЬ П.А. Так. Я прошу зараз у своєму виступі, аби замість своїх 15 поправок завтра на початку засідання ви поставили одну поправку 601 на голосування для врахування. Одну поправку. Перед тим як ми перейдемо до розгляду поправок на підтвердження, завтра зранку, коли в залі буде більше людей, прошу поставити одну поправку 601 на голосування для врахування. Можливо, це шанс, щоб військові частини отримали більше коштів і мали змогу здійснювати закупівлі та ремонтувати техніку. Ось, власне, для цього зараз я й не брав 15 хвилин, а взяв лише 1 хвилину на виступ, щоб погодити це питання з залом, з вами як головуючим, щоб завтра перед голосуванням поправок на підтвердження поставити на голосування для врахування одну поправку 601 про передачу ПДФО у військові частини.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павле Андрійовичу, зараз відбудеться засідання Погоджувальної ради, ви не гірше за мене знаєте, що порядок розгляду питань затверджується Погоджувальною радою, ви там можете це питання обговорити. Я можу вам лише запропонувати поставити зараз цю поправку на голосування.

Шановні колеги, чи є ще поправки на врахування? Тоді я повідомляю для стенограми і для присутніх у залі колег, що ми завершили розгляд поправок на врахування. Я повідомив це публічно.

Герасимов – з процедури.

Артуру Володимировичу, будь ласка.

ГЕРАСИМОВ А.В. Шановний Олександр Сергійовичу, якщо ми йдемо за процедурою і за Регламентом, поправка вважається розглянутою лише тоді, якщо вона була озвучена і зачитана в залі. З реакцією її автора, без реакції – не важливо, лише якщо зачитана. Таким чином, у нас неврахованих на цю тему поправок ще штук 50.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Артуре Володимировичу, ви не гірше за мене знаєте, що є різні інноваційні форми, такі як обмін поправок на час і таке інше. Ми знайшли їх разом за час роботи парламенту під час воєнного стану, це наше спільне надбання.

Шановні колеги, розгляд питань порядку денного не завершено, але я дякую всім за плідну роботу і оголошую перерву в нашому пленарному засіданні. Про час і місце його продовження вам буде повідомлено завчасно. Нагадую про необхідність непоширення інформації щодо його початку.

Працюємо далі на благо нашої держави. Слава Україні!